



Самы душэўны раён сталіцы? Савецкі!

СТАР 3



Чым прываблівае «Камароўка»? Чым прываблівае «Камароўка»?

СТАР 2



Цяжкасці старасці: хвароба Альцгеймера

СТАР 8



Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.

АСАБЛІВАЯ РОЛЯ РЭГІЁНАЎ

Учора Прэзідэнт Аляксандр Лукашэнка прыняў кіраўніка Рэспублікі Карэлія Расійскай Федэрацыі Аляксандра Худзілайнена. Візіт карэліскай дэлегацыі ў нашу краіну праходзіць 10-12 лістапада, перадае карэспандэнт БЕЛТА.

Аляксандр Лукашэнка падкрэсліў, што Саюзніцкія адносіны Беларусі і Расіі пасляхова развіваюцца дзякуючы цесным сувязям паміж рэгіёнамі, што ў нашай краіне заўсёды з асаблівай цэльнай прымалюць дэлегацыі з рэгіёнаў Расіі. «Я ўвогуле сёння не бачу адносін паміж Беларуссю і Расіяй без нармальнага, вельмі цеснага ўзаемазвязу ў Беларусі з расійскімі рэгіёнамі», — заявіў беларускі лідар.

«Без прамога ўзаемадзеяння з рэгіёнамі ў нас не склаўся б і пасляхова не развіваўся б ні гандаль, ні нашы палітычныя адносіны, ды і гуманітарныя адносіны, супрацоўніцтва ў культуры там, дзе жывуць», — сказаў Аляксандр Лукашэнка.

Закранаючы тэму беларускай дыяспары ў расійскіх рэгіёнах і Карэліі, у прыватнасці, Прэзідэнт адзначыў, што ўсе кіраўнікі рэгіёнаў заўважваюць аб тым, што беларусы не ствараюць ніякіх праблем або напружання. «Яны заўсёды кажуць, што гэта такія ж людзі, як і рускія. Яны добрыя, спагадлівыя, прыстойныя. Мяне заўсёды радуе, што нашы беларусы ствараюць добрую атмасферу там, дзе жывуць», — сказаў Аляксандр Лукашэнка.

Гаворачы аб эканамічным супрацоўніцтве з Карэліяй, Аляксандр Лукашэнка прапанаваў арганізаваць прамыя пастайкі вялікіх аб'ёмаў рыбы з Карэліі ў Беларусь. Як адзначыў Прэзідэнт, Беларусь мае патрэбу ў стабільным забеспячэнні патрэбнасцяў насельніцтва ў даступнай і якаснай рыбе і морепрадуктах. Карэлія ў сваю чаргу мае развіты рыбгагаспадарчы комплекс. «І тут мы бачым нядрэнную перспектыву ўзаемавыгаднага супрацоўніцтва», — заявіў беларускі кіраўнік. Аляксандр Лукашэнка канстатаваў, што пакуль, нягледзячы на прыкладзеныя намаганні, спажыванне ў Беларусі рыбных прадуктаў на душу насельніцтва крыху ніжэйшае за рэкамендаваную норму. «Як бы мы ні спрабавалі тут вырашыць гэту праблему, у нас крыху не атрымаецца, і мы маглі б непасрэдна ўсе аб'ёмы закупаць у вас і пастаўляць у Беларусь. Толькі без пасрэднага. У нас ёсць перапрацоўчыя комплексы. Мы маглі б прыцягнуць і вашы кампаніі для перапрацоўкі тут, у тым ліку і падзяліцца ўласнасцю на тэрыторыі Беларусі».

У сваю чаргу Аляксандр Худзілайнен згадзіўся, што супрацоўніцтва ў гэтай сферы вельмі перспектывнае. «Сёння 70 працэнтаў фарэлі, выгадаванай у Расійскай Федэрацыі, — гэта фарэль з Карэліі, якая мае ўнікальныя прыродныя багацці», — сказаў ён. — Сёння 52 гаспадаркі гадуць ледзь ці не 22 тыс. тон фарэлі, а праз тры гады мы выйдзем на 30 тыс. тон. Ёсць канкрэтныя інвестыцыйныя праекты, і мы стварылі поўны тэхналагічны ланцужок».

ПАРЛАМЕНТ ПРАЦУЕ НАД БЮДЖЭТАМ

— Зараз мы ўзаемадзейнічаем з Саветам Міністраў, працуем у камісіях, разглядаем прапановы, абмяркоўваем бюджэт па напрамках, — расказала «Звяздзе» старшыня Пастаяннай камісіі па бюджэце і фінансах Людміла ДАБРЫНІНА. — Нам даступны ўсе неабходныя матэрыялы.

На 14 лістапада запланавана сумеснае пасяджэнне Пастаяннай камісіі па бюджэце і фінансах і Пастаяннай камісіі па эканамічнай палітыцы, на якім будуць разгледжаны самыя важныя параметры праектаў прагнозу сацыяльна-эканамічнага развіцця Беларусі на 2014 год, рэспубліканскага бюджэту на чарговы фінансавы год і змен падашкавага заканадаўства Беларусі. Праходзяць пашыраныя пасяджэнні, прысвечаныя бюджэту, і ў іншых камісіях.

Вольга МЯДЗВЕДЗЕВА.

«БУДЗЕМ НЕСЦІ СВАЮ ВАХТУ ПАМЯЦІ»

Выданы Беларусі будуць шырока прадстаўляць унёсак народаў СНД у вызваленне краіны ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў. Пра гэта журналістам заявіла першы намеснік міністра інфармацыі Беларусі Лілія АНАНІЧ перад пасяджэннем Міждзяржаўнага савета па супрацоўніцтве ў галіне перыядычнага друку, кнігавыдання, кнігараспаўсюджвання і паліграфіі ў Выканаўчым камітэце СНД, перадае карэспандэнт БЕЛТА.

У 2014 годзе будзе адзначацца 70-годдзе вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў. «Мы будзем працаваць, каб як мага шырэй прадстаўляць на старонках беларускіх выданняў вялікі ўнёсак народаў СНД у гісторыю вызвалення Беларусі. Будзем несці свайго кшталту вахту памяці», — сказала Лілія Анічаніч.

Прадстаўнік Мінінфарма нагадаў, што ў 2013-м, у год старшынства Беларусі ў СНД, у сферы кнігавыдання распачаты шэраг знакавых праектаў. Сярод іх «Сугучча сэрцаў», згодна з якім плануецца выдаць серыю кніг, якія прадстаўляюць літаратуру краін СНД. «Мы спадзяёмся, што ў 2014 годзе гэты праект атрымае развіццё. Ужо гатовы, ён будзе перададзены ў краіны СНД, каб быць даступным шырокаму колу бібліятэк Садружнасці», — адзначыла першы намеснік міністра інфармацыі.



■ Наўздагон

БЕЛАРУСКІ ТВАР «ЛІСТАПАДА»

Нашы адметныя прызы і кінакірункі

Так хочацца, так хочацца напаяўняцца гонарам, калі на айчынным кінафестывалі ёсць магчымасць адкрыць для сябе нешта новае з айчыннага кінематографа. Каб можна было казаць пра наш унёсак у кіно. І можна ж казаць: сёлета на «Лістападзе» прайшлі рэтра-спектыўныя фільмы беларускага кіно. Тое, з чаго некалі ўсё пачыналася, тое, у чым ёсць падставы для гонару. Але падставы з мінулага. А што сёння? А сёння мы маем міжнародны кінафестываль «Лістапад», што таксама можа быць падставой для гонару: фестываль фестываляў, які збірае вяршкі з таго, што было прадстаўлена на прэстыжных форумах свету. І на гэ-

тым фестывалі ёсць адметныя беларускія прызы. Штогод існуе гэтая інтрыга: каму ўручаць спецыяльны прыз Прэзідэнта Беларусі «За вынікі і духоўнасць у кіно». Сёлета ім адзначаны фільм рэжысёра Аляксандра Пархоменкі «Лука» (Украіна—Беларусь). Стужка распавядае пра архіепіскапа Луку, урача і навукоўца, які быў рэпрэсаваны, але ў 1995 годзе прылічаны да ліку святых прарочыстага закрыцця фестываля прыз быў уручаны прадзюсару фільма Алегу Сытніку.



Фота БЕЛТА.



XX МІНСКІ МІЖНАРОДНЫ КІНАФЕСТИВАЛЬ 2013

■ На скрыжаванні думак

З ЧЫМ ЗАСТАНЕЦА СВЯТОЕ БАЛОТА?

Адбыліся грамадскія слуханні па пытанні лёсу рэспубліканскага ландшафтнага заказніка «Азёры»

У вёсцы Азёры Гродзенскага раёна па даручэнні першага намесніка прэм'ер-міністра Беларусі Уладзіміра СЯМАШКІ адбыліся грамадскія слуханні, якія павінны паслужыць прыняццю дзяржаўнага рашэння наконт далейшага лёсу рэспубліканскага ландшафтнага заказніка «Азёры». Ці будзе зменшана плошча асабліва ахоўных тэрыторый заказніка дзеля працягу работі торфараспрацоўкі па запасах сыравіны?

У Палацы культуры вёскі Азёры Гродзенскага раёна сабраліся кіраўнікі органаў выканаўчай улады, дэпутаты парламента, прадстаўнікі дзяржаўнага вытворчага аб'яднання «Белпалівагаз», Міністэрства прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя, навукоўцы, актывісты грамадскіх арганізацый, журналісты, і, безумоўна, мясцовыя жыхары. Вось некаторыя погляды і аргументы («за» і «супраць») перадачы новых тэрыторый заказніка пад торфараспрацоўку, што прагучалі на грамадскіх слуханнях у практычна цалкам запоўненай зале.

«Торфараспрацоўкі павінны быць прадоўжаны»

Намеснік дырэктара ВУ «Гроднаміжрайгаз», кіраўнік торфарыкетнай вытворчасці «Верцілішкі» Геннадзь ДАУКШЫС паведаміў, што торфарыкет пастаўляецца ў Гродна, Гродзенскі, Шчучынскі, Ваўкавыскі, Свіслацкі, Бераслаўскі, Мастоўскі і Зэльвенскі раёны — насельніцтва, жылёва-камунальнай гаспадарцы, бальніцам, школам. Праектная магнутнасць брыкетнага цэха — 40 тысяч тон у год. Аднак у апошнія гады не маглі выйсці на поўную магнутнасць па прычыне старацэнтнага зносу абсталявання. Таму, згодна з дзяржаўнай праграмай «Торф», распачалася мадэрнізацыя прадпрыемства. На перспектыву яно можа быць забяспечана сыравінай толькі пры ўмове адрыву новых зямельных участкаў тарфарнага радовішча «Святое», размешчанага ў межах заказніка «Азёры».

СТАР 2

ЛІЧБА ДНЯ

Больш як **Вr2 трлн**

склаі падатковыя плацяжы фізічных асоб за студзень—верасень гэтага года. Яны ўзрастаюць у супастаўных цэнах на 37,3% да ўзроўню аналагічнага перыяду 2012-га. У цэлым на рэспубліцы, па звестках на 1 кастрычніка, плацельшчыкамі падаткаў з'яўляюцца больш як 3 млі чалавек, што на 22,6 тыс. чалавек больш, чым было на такіх жа час тэмах. У агульнай структуры плацельшчыкаў падаткаў найбольшую долю займаюць фізічныя асобы, якія выплачваюць плацяжы за зямлю і падатак на перухомасць, — каля 2,9 млі чалавек (95,4% агульнай колькасці фізічных асоб, якія стаць у спісе ў падатковых органах). Тых, хто здае ў арэнду (наём) жылля памяшканні, налічваецца 102,1 тыс. чалавек. Фізічных асоб — плацельшчыкаў адзінага падатку — налічваецца каля 27,6 тысячы. З ліку стай катэгорыі плацельшчыкаў 7,7 тысячы фізічных асоб асыцыялялі дзейнасць на захватных прычынах без рэгістрацыі ў якасці індывідуальных прадпрыемальнікаў.

Курсы замежных валют, устаноўленыя НБ РБ з 12.11.2013 г.

Долар ЗША	9250,00
Еўра	12360,00
Рас. руб.	283,00
Укр. грыўня	1127,91

■ Надвор'е

ПАДМАРОЗІЦЬ, І МОКРЫ СНЕГ

У аўторак тэрыторыя нашай краіны застаецца ў зоне павышанага атмасфернага ціску, таму будзе пераважна без істотных ападкаў, толькі месцамі ў Гомельскай вобласці пройдуць невялікі дождж. Максімальная тэмпература паветра — плюс 3-9 градусаў, паветраміла рэдкія спецыялісты Рэспубліканскага гідрметцэнтра Мінпрыроды Вольга Фядотава.

З раніцы верада атмасферны фронт з боку Заходняй Еўропы прынясе да нас кароткачасовыя дажджы. Уначы і раніцай туман, магчымы слабы галалёд. Тэмпература паветра ўначы ад мінус 3 да плюс 3 градусаў, удзень — 2-7 цяпла. Уначы на чавер у цэнтральных і ўсходніх раёнах кароткачасовыя дажджы, па паўночным усходзе магчымы мокры снег. Аднак ужо ўдзень істотных ападкаў не прадыктавана. Тэмпература паветра ўначы ад мінус 3 па захадзе да плюс 4 градусаў па паўднёвым усходзе, удзень — 2-7 цяпла.

Атмасферны фронт з боку Балтыйскага мора прынясе да нас у пятніцу невялікі ападкаў у выглядзе мокрага снегу і дажджу. У асобных раёнах туман. Раніцай слабы галалёд, на дарогах месцамі галалёдзіца. Тэмпература паветра ўначы ад мінус 3 да плюс 2 градусаў, удзень — ад 0 да 6 цяпла.

Сяргей КУРКАЧ.

ХРОНІКА АПОШНІХ ПДЗЕЙ

АД ТАЙФУНА НА ФІЛІПІНАХ ПАЦЯРПЕЛА 9,5 МЛН ЧАЛАВЕК

Колькасць пацярпелых ад разбуральнага тайфуна на Філіпінах дасягнула 9,5 млі чалавек, перадаюць інфармацыйныя агенствы. Многія населеныя пункты цяжкадаступныя з-за разбураных дарог, аэрапортаў і мастоў, аднак па паветры пачалі дастаўляць прадукты харчавання, медыкаменты і іншыя жыццёва важныя рэчы. Тайфун абрынуўся на Філіпіны 8 лістапада. Хуткасць ветру дасягала 315 км/г, з парывамі да 379 км/ч. Супертайфун суправаджаў хвалі вышынёй да шасці метраў. Стыхія практычна знішчыла прыбярэжны горад Таклабан з насельніцтвам у 220 тыс. чалавек. Ланцуг разбурання працягнуўся па цэнтральнай частцы Філіпін прыкладна на 600 км з усходу на захад.

У ЛІТВЕ ПАЧАЛАСЯ ПЕРАДВЫБАРНАЯ ПРЭЗІДЭНЦКАЯ КАМПАНІЯ

Парламент Літвы ў пачатку кастрычніка прыняў пастанову, у якой прызначана дата прэзідэнцкіх выбараў: яны адбудуцца 11 мая 2014 года. Пастанова ўступіла ў сілу ўчора, і з гэтага часу пачынаецца рэгістрацыя прэтэндэнтаў на пасаду прэзідэнта. Пакуль пра жаданне балатавацца на пасаду прэзідэнта заявіў толькі старшыня парламенцкага Камітэта па нацыянальнай бяспецы і абароне Артурас Паўлаўскас. Прэм'ер-міністр Альгірдас Буткявічус заявіў, што не будзе змагацца за прэзідэнцкую пасаду. Пакуль маўчыць наконт сваіх амбіцый цяперашні прэзідэнт Літвы Даля Грыбаўскайтэ, аднак многія аналітыкі прагназуюць, што яна зноў выставіць сваю кандыдатуру.

ІНДЫЙСКІ КАСМІЧНЫ ЗОНД НЕ ВЫЙШАЎ НА ЗАДАДЗЕНУЮ АРБІТУ

Першы індыйскі зонд для вывучэння Марса не змог выйсці на заданую арбіту. Прычынай непаладкі стаў збой рулявога рухавіка пры спробе павелічыць вышыню каліязмай арбіты. Замест запланаваных 100 тыс. км зонд падняўся толькі да 78,3 тыс. км. Аднак у Арганізацыі касмічных даследаванняў Індыі запэўніваюць, што прычына для хвалевання няма. Ужо сёння будуць зроблены спробы падняць зонд на заданую арбіту.

ПАДРАБЯЗНАСЦІ

АРЭХІ ПРАДУХІЛЯЮЦЬ АДЗІН З САМЫХ НЕБЯСПЕЧНЫХ ТЫПАЎ РАКУ

Жанчыны, якія пастаянна перакусваюць бразільскімі арэхамі, кеш'ю, міндалем, фіштаскамі, грэцкімі арэхамі, леканам, радзей атрымліваюць дыягназ «рак падстраўнікавай залозы». Па словах навукоўцаў, калі з'ядаць жменьку арэхаў два разы на тыдзень, можна значна знізіць рызыку гэтага анкалагічнага захворвання, перадае The Telegraph. Рак падстраўнікавай залозы — адно з самых страшных захворванняў. Сярод асноўных яго прычын называецца курэнне і атлусценне. Таксама хвароба звязана з дыябетам. Арэхі, як вядома, багатыя на вітаміны, мінеральныя рэчывы і фітастэралы. Даследаванне больш як 75 тыс. жанчын, праведзенае Гарвардскай медыцынскай школай і Жаноным шпіталем Брыгама, наглядна сведчыць аб карысці арэхаў.

Трэба сказаць, раней эксперты даказалі, што міндаль, грэцкі арэх, кеш'ю зніжаюць рызыку сардэчнага прыступу больш чым на 10%. Дастаткова ўсяго дзюво порцы арэхаў на тыдзень (дзесьці па 8 грамаў). А вось цяжарныя, якія спажываюць арэхі, радзей нараджаюць дзяцей-алергікаў.

КОРАТКА

Міжнародны фестываль хрысціянскага фільмаў і тэлепраграм Magnificat-2013, які раней быў перанесены на нявызначаны тэрмін з-за фінансавых праблем, вырашана правесці 4-5 студзеня 2014 года.

У Мінску на зімовы перыяд адмяняецца работа аўтобусных маршрутаў 173Э і 1703. З 9 лістапада адмяняецца па выхадных днях аўтобусны маршрут № 173Э «Сокол — Нацыянальны аэрапорт Мінск». З 16 лістапада — № 1703 «Захад-3 — Заходнія могілкі».

Ажыццявіць навагодняе падарожжа ў сядзібу Дзеда Мароза ў Белагарадскую лясную зону будзе з 20 па 29 снежня і з 1 па 7 студзеня, а таксама 10 і 11 студзеня 2014 года. Святочны вагон будзе адпраўляцца кожны дзень з Мінска ў Брэст у складзе поезда № 115 у 21.46.

Музей тэхнікі пачынаюць будаваць каля Гродна. Там плануецца размясціць тэхніку, якая выкарыстоўвалася раней у розных галінах народнай гаспадаркі, у тым ліку рарытэтную: сельскагаспадарчыя і іншыя машыны, плугі, сячкарні, севалкі, трактары, камбайны, магчыма, і гусенічныя аўтамобілі з паўвекавай гісторыяй. Таксама прымаюцца транспартныя пазовкі, конныя каскі, малатарні і іншыя віды старой тэхнікі, абсталявання. Цяпер прадаўцаў збор экспанатаў.

ІЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ВНЕОЧЕРЕДНОГО ОБЩЕГО СОБРАНИЯ АКЦИОНЕРОВ ОАО «БЕЛИНВЕСТБАНК» В ЗАОЧНОЙ ФОРМЕ

Внеочередное общее Собрание акционеров ОАО «Белинвестбанк» (далее – Собрание) проводится по инициативе Наблюдательного совета банка в 11.00 21 ноября 2013 года в помещении ОАО «Белинвестбанк» по адресу: г. Минск, пр-т Машерова, 29.

Повестка дня Собрания:

- О внесении изменений и дополнений в Устав открытого акционерного общества «Белорусский банк развития и реконструкции «Белинвестбанк».
- О внесении изменений в Положение о Наблюдательном совете открытого акционерного общества «Белорусский банк развития и реконструкции «Белинвестбанк».

Дата формирования реестра владельцев ценных бумаг для составления списка лиц, имеющих право на участие в Собрании, – 11 ноября 2013 года.

Лицо, имеющее право на участие в Собрании, может ознакомиться с формой и текстом бюллетеня для заочного голосования, проектами решений по вопросам повестки дня и получить бюллетень для заочного голосования под роспись с представлением документа, удостоверяющего личность (представитель акционера – также документа, подтверждающего полномочия на участие в Собрании), при личном посещении Центрального аппарата (г. Минск, пр-т Машерова, 29, комн. 705), дирекции ОАО «Белинвестбанк» по месту учета акций со дня извещения о проведении Собрания в рабочие дни с 9.00 до 12.00 и с 14.00 до 16.00.

Заполненные бюллетени для заочного голосования должны быть представлены лицами, имеющими право на участие в Собрании, в адрес ОАО «Белинвестбанк»: 220002, г. Минск, пр-т Машерова, 29, по почте или курьером по 18 ноября 2013 года включительно.

Принявшим участие в Собрании считается лицо, заполненный бюллетень для заочного голосования которого представлен в ОАО «Белинвестбанк» в указанном порядке.

Дополнительная информация по телефонам: (8-017) 239-02-88, 239-01-42. www.belinvestbank.by Лицензия на осуществление банковской деятельности № 3, выдана Национальным банком Республики Беларусь 3 июня 2013 г. УНП 807000028



ISSN 1990 - 763X

БЕЛАРУСКІ ТВАР «ЛІСТАПАДА»

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Што тычыцца пазаконкурсных праграм айчыннага ігравога кіно, то тут ёсць пэўны вакуум, мы імкнёмся прадумаць секцыю, якая магла б прадставіць у першую чаргу нашым гаспа ўмяленне пра беларускае кіно. Айчынным кінамаатрыі скажуць, што беларускае кіно сёння найлепш прадстаўляе кінадакументалістыка. І калі меркаваць па цікавасці да конкурсу дакументальнага кіно, то гэта ведае і наш глядач. Ёсць асобы, ёсць тэмы, ёсць стужкі — адваедна, ёсць і цікавасць да таго, што ствараецца ў іншых краінах, каб лепш разумець, што добра маем мы.

Ад нашых дакументалістаў мы звычайна чакаем узнагарод; вельмі яны нас да гэтага прывыклі, атрымліваючы прызны на фестывалях за межамі Беларусі. І сёлета ж былі ў конкурсе стужкі і аўтары, ад якіх чакаеш адрыцця. Напрыклад, Галіна Адамовіч з яе фільмам «Музыка ваенная» пра аўтара песень Марка Мермана. Аднак жа ўзровень конкурсу дакументальнага кіно быў вельмі высокі — і не толькі па мастацкіх вартасцях, але і па выбары тэм і герояў, лёсы якіх здаюцца абсалютна неверагоднымі (пры тым, што гэта рэальныя людзі!). Таму ў журы на чале з беларускім рэжысёрам і аператарам Юрыем Гарулёвым быў нялёгка выбар.

Праграмы дырэктар конкурсу дакументальнага кіно Ірына ДЗЯМ'ЯНАВА лічыць: «Без дакументалістыкі не было б нацыянальнага кіно. Тут нам ёсць што паказаць. Аднак мы першапачаткова дзеля клопату пра кінематграфічную будучыню пачыналі конкурс маладога кіно. Але прыйшлі да рашэння зрабіць конкурс нацыянальнае кінашкол — каб даць імпульс для развіцця менавіта нашай, беларускай, кінашколы, якая фарміруецца. Традыцыяны мы паказваем вялікую пазаконкурсную праграму беларускага дакументальнага кіно, сёлета асабліва ўвага да яе была з боку гасцей. Пра беларускае нацыянальнае дакументальнае кіно глядач мог атрымаць цалкам аб'ектыўнае ўмяленне».

Ларыса ЦІМОШЫК.

■ На прыёме

ПАРУЧЫЛАСЯ Ў БАНКУ ЗА... МАХЛЯРКУ?

У Оршы работніца льнокамбіната прыйшла са сваёй бядой на прыём адразу да двух высокапастаўленых асоб: Аляксандра КОСІНЦА, старшын Віцебскага аблвыканкама, і Аляксандра КАНЮКА, генеральнага пракурора Рэспублікі Беларусь. Менавіта на льнокамбінаце яны ўпершыню прымалі людзей разам, каб можна было некаторыя пытанні вырашаць больш эфектыўна — на месцы.



Прыём грамадзян на камбінаце.

Жанчына расказала, што выплывае крэдыт за знаяму, былою работніцкай прадпрыемства, якая папрасіла яе стаць паручыцелем. На першы погляд, усё законна. Але падчас размовы высветлілася, што не толькі гэтая заяўніца вяртае чужыя грошы банку з працэнтамі. Та я, што брала крэдыты, аналагічным чынам «падставіла» і іншых.

— Яна ў нас на камбінаце працавала загадчыцай склада, папрасіла стаць паручыцелем. Сума крэдыту — каля 2000 долараў, яна ўзяла іх у банку ў 2010 годзе. Год выплывала, а потым перастала. І камерцыйны банк абавязаў мяне як паручыцеля вяртаць грошы, — расказала жанчына.

Паводле яе слоў, звярталася па кансультацыю ў суд, там паралілі напісаць заяву, але толькі пасля таго як выплаціць банку ўсе грошы.

Генеральны пракурор адразу даручыў прадстаўнікам праваахоўных органаў, якія

прысутнічалі на прыёме, разабрацца. Калі падчас разбору высветліцца, што аматарка жыць у доўг насамрэч дурлыла галаву землякам, а грошы вяртаць не збіралася, яе пакараюць па ўсёй жорсткасці закона. Ды і няўжо няма ў яе крыніц даходу, маёмасці, каб самой расплаціцца з банкам?

Тры жанчыны агучылі на прыёме праблему неабходнасці рамонтнага моста праз Дняпро.

— Мост у аварыйным стане. Неаднаразова гэтае пытанне падымалася, але да рэканструкцыі так і не прыступілі. Сітуацыя пагаршаецца яшчэ і тым, што адна з палос пешаходнага руху закрытая. У час пік цяжка рухацца па мосце, — расказвалі заяўніцы.

— Мы закрылі адзін бок для руху пешаходаў. Мы даўжэйшай 150 метраў літаральна рассыпаецца, агароджа падае, — пракаментаваў іх зварот прадстаўнік ДАІ.

— Сёння, не маючы фінансавання, немагчыма прыступіць да рамонтна моста. Зварнуліся да прэм'ер-міністра, — расказаў старшыня Аршанскага райвыканкама.

Губернатар паабяцаў, што да 2015 года будзе зроблена рэканструкцыя моста.

— Дадзена даручэнне мост закрыць. Зроблена аб'язная дарога на Шклоў. У цэнах сённяшняга дня на рэканструкцыю неабходна да 370 мільярд рублёў. Гэтае пытанне абмяркоўвалася на розных узроўнях улады: каб рамонт напалова фінансавалася з рэспубліканскага бюджэту, як звычайна гэта робіцца, і на 50% — з абласнога. Не будзе фінансавання з рэспублікі — самі вылучым грошы, — сказаў Аляксандр Косяц.

— На камбінаце выкарыстана новая форма прыёму грамадзян — разам з губернатарам. Летась я прымаў грамадзян з кіраўніком рэспубліканскага камітэта дзяржакантролю. І ўбачыў, што гэтая форма эфектыўная, бо дэвалюе многія праблемы выкрываюць на месцы, — падвёў вынікі прыёму генеральны пракурор.

Аляксандр ПУКШАНСКІ. Орша — Віцебск.

З ЧЫМ ЗАСТАНЕЦЦА СВЯТОЕ БАЛОТА?

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

На слуханнях таксама выступілі прадстаўнікі ДВА «Беллалівагаз» — **начальнік праўлення тарфянога прамысловасцэ Уладзімір НЯЛУБАУ** і **начальнік аддзела вытворчасці тарфяной прадукцыі Аляксей ОСІПАУ**. Для вытворчасці 40 тысяч тон палінога брыкету ў год торфапрадпрыемству «Верцялішкі» трэба штаргод здабываць не менш за 90 тысяч тон торфу. Аднак сыравіны з раней адведзеных участкаў хопіць прыкладна на 6 гадоў. Тым дзяржаўная праграма «Торф» і пастанова Саўміна ад 17 чэрвеня 2011 г. № 794 «Аб некаторых пытаннях здабычы торфу і прымянення сістэмы асабліва ахоўных прыродных тэрыторый» прадугледжаныя адвод новых участкаў тарфянога радовішча «Святое» ў колькасці 270 гектараў, што было ўзгоднена з Гродзенскім аблвыканкам і Міністэрствам прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя.

— Аднак улічваючы сур'ёзны грамадскі рэзананс і сапраўды магчымы ўплыў на сумежную тэрыторыю заказніка, «Беллалівагаз» ініцыяваў нараду ў Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі па гэтым пытанні. Па яе выніках Інстытут эксперыментальнай батанікі ім Купрэвіча сумесна з Інстытутам прыродакарыстання і ДВА «Беллалівагаз» было даручана ўдакладніць межы участка радовішча «Святое», што плануецца для торфараспрацовак, з улікам інтарэсаў і прыродаахоўнай, і тарфяной прамысловасці. Бакаі выпрацавалі кампрэмісны варыянт, які прадугледжвае скарачэнне плошчы торфараспрацовак да 191 гектара, — паведаміў Аляксей Осіпаў.

Адвод новых земляў, паводле ацэнкі ДВА «Беллалівагаз», забяспечыць стабільнае развіццё торфапрадпрыемства «Верцялішкі» больш чым на 15 гадоў. А гэта — рабочыя месцы для 160 чалавек і нармальныя ўмовы жыцця для членаў іх сем'яў, бесперабойнае забеспячэнне спажываючых тарфяным палівам, жыхароў пасёлка Верцялішкі — цэплавой энергіяй, а таксама зямляшчэнне 295 мільянаў метраў кубічных газу на суму больш за 50 мільянаў долараў.

Прадстаўнікі аб'яднання «Беллалівагаз» зазначылі на грамадскіх слуханнях, што вывад часткі заказніка не азначае яе аўтаматычную перадачу для здабычы торфу. Трэба распрацаваць будаўнічы праект, правесці ацэнку ўздзеяння на прыроднае асяроддзе, абавязковую экалагічную экспертызу праекта. Зона здабычы торфу павінна быць як мага далей ад азёр Шчуч'е і Глінец. Ракамендуецца пабудаваць проціфільтрацыйную дамбу — гідрааслону паміж гэтымі азёрамі і асудальнай сеткай торфараспрацовак, каб стабілізаваць водны рэжым на сумежных тэрыторыях.

З надзеяй на тое, што ў прадпрыемства ёсць будучыня, выступіла на грамадскіх слуханнях дэпутат Верцялішкаўскага сельскага Савета, галоўны бухгалтар

торфабрыкетнай вытворчасці Таццяна ПУЛЮКЕВІЧ. А намеснік дырэктара ВАУ «Гроднаміжрайгаз» Васіль КАРПАЧ паставіў пад сумненне катэгорычныя заявы, што панжэннае ўзроўню грунтоўных вод у наваколлі звязана выключна з торфараспрацоўкамі ў заказніку: «Я аб'ехаў напярэдняй шэраг населеных пунктаў, пацкаваўся, які ўзровень вады ў калодзежах. Дык у аднаго чалавека ўзровень падае, а воць у суседа праблема няма, бо ён чысціць свой калодзеж».

Васіль Карпач заклікаў знайсці кампрэміс паміж інтарэсамі торфародабычы і экалогіі. Але ці магчымы ён?

«Гэта нявыгадна ні экалагічна, ні эканамічна»

Рэспубліканскі ландшафтны заказнік «Азёры» быў створаны ў 1990 годзе на тэрыторыі Гродзенскага і Шчучынскага раёнаў рашэннем урада БССР з мэтай захавання ў натуральным стане каштоўных экалагічных сістэм і ўнікальных прыродна-ландшафтных комплексаў. Потым, ужо ў суверэннай Беларусі, на дзяржаўным узроўні неаднойчы заяўлялася аб важнасці асабліва ахоўных прыродных тэрыторый, прымаўся адпаведныя заканадаўчыя акты. Як жа гэта стаецца з намерам пазбавіць заказнік «Азёры» часткі яго плошчаў?

Гэтае пытанне неаднойчы гучала падчас грамадскіх слуханняў у Азёрах. Задавалі яго і спецыялісты (напрыклад, дырэктар заказніка Дзмітрый МАРОЗІК), і мясцовыя жыхары. Прычым не толькі на эмацыянальным узроўні, але і на падставе прафесійных ацэнак.

Згодна з прагнозам Інстытута эксперыментальнай батанікі імя В.Ф. Купрэвіча НАН Беларусі, пазбавленне часткі заказніка статусу асабліва ахоўнай тэрыторыі і яе перадача пад торфараспрацоўку пагражае негатывічным наступствам. Пасля возера Суботняе (якое ўжо знікла з карты Гродзенскага раёна ў выніку асу-

шальных работ, звязаных са здабычай торфу) катастрофа пагражае азёрам Шчуч'е і Глінец. Сярэдняя глыбіня возера Шчуч'е складае ўсяго 30 сантыметраў, а ў 1950 годзе, да пачатку работ па торфараспрацоўцы, — 1,1 метра. Дзруцкія змяненні гідралагічных і біялагічных параметраў прывялі да заморных з'яў і поўнага знікнення рыбы ў возеры. А здабыча торфу на новай тэрыторыі будзе фактычна азначаць знішчэнне азёр Шчуч'е і Глінец і іх пераўтварэнне ў скарпелевае балота. Панізіцца ўзровень вады ў возеры Доўгае.

Акрамя таго, непяпраўная шкода будзе прычынена флоры і фаўны: знікнець папуліцы рэдкіх відаў дзікарослых раслін і жывёл, уключаныя ў Чырвоную кнігу Беларусі. Узнікне пагроза рэсурснай базе лекавых раслін, журавін і букжоў. Сярод іншых рызык — змяненне відавoga саставу расліннасці з большай верагоднасцю ўкаранення небяспечных відаў (напрыклад, баршчэўніку Сасноўскага), пагаршэнне санітарнага стану лясоў з-за паслаблення дрыўняных парод і ўзмацнення актыўнасці насасяком-шкоднікаў, павышэнне пагарнай небяспекі, развіццё эрозіі глебы...

Як адзначыў у **пастанове прэзідыума НАН Беларусі**, роля тарфяных радовішчаў у фарміраванні мясцовага клімату і стварэнні ўмоў для функцыянавання біялагічнай разнастайнасці жывёльнага і расліннага свету выключна высокая. Таму распрацоўка гэтых радовішчаў павінна быць не толькі эканамічна эфектыўнай, але і рацыянальнай і бяспечнай сумашчальнай.

— Балотны ландшафт — гэта неад'емная частка Беларусі, без чаго наша краіна існаваць не можа, — кажа **загадчык кафедры батанікі факультэта біялогіі і экалогіі ГРДУ імя Янкі Купалы, кандыдат біялагічных навук Алег СОЗІНАУ** і звяртае ўвагу, што скарачэнне плошчы заказніка супярэчыць задачам Праграмы сацыяльна-эканамічнага раз-

віцця рэспублікі на 2011-2015 гады ў дачыненні да асабліва ахоўных прыродных тэрыторый. Больш за тое, вывад з яго тэрыторый участка для торфараспрацоўкі — гэта праблема паражэнне артыкула 12 Закона Рэспублікі Беларусь «Аб асабліва ахоўных прыродных тэрыторыях». Да таго ж будучы парашаны і ўзятая нашай краімай міжнародная абавязанасць паводле ахове дзікай флоры і фаўны.

Пазіцыю аб недапушчальнасці адмоўнага ўплыву на прыродныя комплексы заказніка сёння займаюць Міністэрства, Гродзенскі аблвыканкам, дэпутаты парламента.

Прычым гэтае пытанне сёння неабходна разглядаць з пункту гледжання не толькі экалогіі, але і эканамічнага мэтазгоднасці вытворчасці палінога брыкету, лічыць **намеснік міністра прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя Ігар КАЧАНОУСКИ**:

— Затраты на вытворчасць брыкету растуць апераджальнымі тэмпамі ў параўнанні з цэнамі яго рэалізацыі. Як гэта адбываецца на работніках торфапрадпрыемстваў? Сёлета па выніках 8 месяцаў сярэдня зарплата ў іх на 15% ніжэй за сярэдняю па рэспубліцы і на 24% ніжэй, чым у сярэднім у прамысловасці. Мадэрнізацыя патрэбна, — але але вытворчасці палінога брыкету, а вытворчасці прадуктаў глыбокай перапрацоўкі торфу. І калі рентабельнасць будзе на парадкак вышэй, то, адваедна, узрасць і заробкі. А прадаўца на 20 гадоў агонію торфабрыкетнага прадпрыемства пры такой мізэрнай зарплате не лічы мэтазгодным.

А воць меркаванне **дэпутата Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу ад Гродзенскай сельскай выбарчай акругі, старшын камісіі па нацыянальнай бяспецы Аляксандра МЯЖУЕВА**: — У мадэрнізацыю торфабрыкетнай галіны ўкладваюцца мільярды рублёў. Паўстае пытанне: для чаго? Гэта ні экалагічна, ні эканамічна не выгадна. Мы што, праз 5 гадоў за кошт брыкету будзем зарабляць больш валюты? А наконт таго, каб захаваць работу для 160 чалавек... Якую? Дзе плаціць такую мізэрную зарплату? А тым часам агракамбінат «Східальскі» правёў мадэрнізацыю на еўрапейскім узроўні. Сёння там сярэдняя зарплата 4—5 мільянаў рублёў плюс сацыяльны пакет. Ёсць спецыялісты, якія атрымліваюць 6—8 мільянаў рублёў. Тым не менш рабочыя рук катастрофічна не хапае. Возьму рабочых з Ваўкавыска, Шчучына, Мастоў...

«Захаваць у сённяшнім выглядзе» Дэпутат Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу па Шчучынскай выбарчай акрузе **Сяргей УШКЕВІЧ** паведаміў, што ў падтрымку захавання заказніка «Азёры» ў сённяшнім выглядзе ўжо сабрана больш за 17 тысяч подпісаў. Такія ж меркаванні пераважалі і на грамадскіх слуханнях.

Павел РОЗМЫСЛА, уладжэнец вёскі Сухары:

— Мой дзед і бацька адводзілі першыя плошчы пад асаўенне Святога балота. Усе, хто працаваў разам з імі, навукоўцы праходзілі праз нашу хату. І я памятаю, пра што ішла гаворка — перш за ўсё аб азёрах. Была дакладная ўстаноўка: бліжэй за 1 км з торфараспрацоўкай ні да аднаго возера не падыходзіць. А цяпер... Калі ўлічыць усё, што адбудзецца з прыродай пры здабычы торфу на новай тэрыторыі, то мы папросту самі спалім сваю хату. Як далей жыць будзем?

Уладзімір УШКЕВІЧ, уладжэнец вёскі Дубінка:

— Як адбілася здабыча торфу на Святым балочце на нашай экалогіі? Я на працягу трох гадоў вяду інструментальныя назіранні за тэмпературнай паветра — у Дубінцы яна на 6 градусаў ніжэй, чым у сярэднім па Гродзенскім раёне. Дарэчы, калісьці парэчка зноа славілася вырошчваннем клубніч, заўсёды людзі па чыгуныцы вазілі іх у Гродна на рынак. А дзе цяпер клубніцы і гэтай мясцовасці? Экалогія змянілася. У навагата сёння скарачаць тэрыторыю заказніка, які менавіта для аднаўлення экалогіі створаны?

Аляксандр ІГНАТОВІЧ, жыхар вёскі Азёры:

— Зрабіць Святое балочце, як зараз у Белаевацкай пушчы, запаведнікам для раёна, вобласці, дзе будзе грошы на турыстаў зарабіць.

Сяргей КАЛЯДА, намеснік старшын Гродзенскага абласнога аддзялення грамадскага аб'яднання «Рэспубліканскі турысцка-спартыўны саюз»:

— Як зрабілі нашы польскія суседзі з Агустова, у раёне Святога балота ў турыстычных мэтах можна задзейнічаць вузкакалейку. Мы, са свайго боку, прыкладзём усё намаганні, каб знайсці інвестыцыйныя сродкі для рэалізацыі гэтага праекта.

Уладзімір РОЗМЫСЛА, жыхар вёскі Азёры:

— Я на Святым балочце прарабіў з 1964-га па 1996 год. І цяпер я торфабрыкетнаму заводу параіў бы заняцца канадскімі журавінамі. Яны такі прыбытак даюць!

Галіна ГАРБАЊОК, уладжэнка вёскі Дубінка:

— Каля возера Шчуч'е збіраю журавіны. Раней там лебедзі лавалі. А сёлета прыйшла: жаліва, усё зарасло асакой — сэрца крывёй абліваецца... Нельга з возера здэкавацца — трэба яго пачысціць, захаваць.

...Дэбаты наконт далейшага лёсу заказніка «Азёры» доўжыліся больш за дзве гадзіны. Паводле слоў старшын Гродзенскага райвыканкама Яна ВАСІЛЕУСКАГА, які вёў сход, пратакол грамадскіх слуханняў будзе накіраваны ва ўрад і ўсе зацікаўленыя інстанцыі.

Барыс ПРАКОПЧЫК.

■ Актуаліі

КАРАЮЧЫ ЗАКОН НЕ ГАРАНТУЕ БЯСПЕКІ Ў СЯМ'І

Так лічыць міністр працы і сацыяльнай абароны **Марыяна ШЧОТКІНА**. Сваю пазіцыю міністр выказала на пасяджэнні міжнароднага «круглага стала» па тэме «Развіццё прававога механізму гендарнай роўнасці».

Пасяджэнне міжнароднага «круглага стала» правяло Міністэрства працы і сацыяльнай абароны сумесна з Фондам ААН у галіне народанасельніцтва (ЮНФПА) ў Беларусі, перадае БЕЛТА. У ім прынялі ўдзел прадстаўнікі дзяржструктур, парламентарыі, эксперты, прадстаўнікі міжнародных арганізацый, навуковай супольнасці.

Асноўная частка насельніцтва рэспублікі адмоўна ставіцца да хатняга гвалту. Пра гэта сведчаць вынікі шматлікіх апытанняў клястранага абследавання па ацэнцы становішча дзяцей і жанчын, праведзенага Белстатам летась. Аднак сярэд апытаных 4% мужчын і жанчын ва ўзросце 15-49 гадоў лічаць, што муж/партнёр мае права стуніць або збіць сваю жонку/партнёрку ў пэўных сітуацыях. Асабліва здзіўляе той факт, што такое меркаванне выказвае частка жанчын, няхай і невядука.

Тое, што гвалт у сям'і існуе як праблема, пацвярджаецца і статыстыкай МУС. Аднак варта мець на ўвазе, што некаторыя формы гвалту не праследуюцца па законе (напрыклад, псіхалагічны, эканамічны гвалт). Да таго ж у большасці выпадкаў жанчыны не звяртаюцца ў праваахоўныя органы, а часта нават і не ацэньваюць паводзіны мужа або партнёра як гвалт.

— Відэафонна, што існуючы механізмы, у тым ліку і прававыя, недастатковыя для вырашэння таго складанай праблемы, як хатні гвалт, — заявіла Марыяна Шчоткіна. — Таму мы актыўна выкарыстоўваем рэсурсы міжнародных арганізацый. Сумесна з Фондам ААН у галіне народанасельніцтва (ЮНФПА) ў Беларусі рэалізуецца праект міжнароднай тэхнічнай дапамогі «Развіццё нацыянальнага патэнцыялу Рэспублікі Беларусь у мэтах прадзіявання сямейнаму гвалту ва ўмовах дасягнення гендарнай роўнасці». Акрамя таго, Марыяна Шчоткіна лічыць, што па гэтым пытанні патрабавецца цеснае ўзаемадзеянне праваахоўных органаў, судовай, сацыяльных службаў, крзісіонных цэнтраў, медыцынскіх і адукацыйных устаноў, грамадскіх арганізацый.

Святлана БУСЬКО.

БОЛЬШ СПЯШАЦЦА НЯМА КУДЫ

У Драгійчынскім раёне з-за грубага парушэння правілаў руху загінулі чатыры маладыя людзей. У машыне «Аўдзі-100» было пяць чалавек. Жывым застаўся толькі самы старэйшы, 24-гадовы пасажыр, які сядзеў за вадзіцелем. Са шматлікімі траўмамі ён дастаўлены ў рэанімацыйнае аддзяленне балініцы.

Аварыя адбылася каля дзвюх гадзін ночы на перасячэнні трасы М-10 Гомель — Кобрын і друсарнай дарогі Бяроза — Антональ. Паводле інфармацыі начальніка аддзялення прапаганды і агітацыі Брэсцкай абласной ДАІ Наталлі Сахарчук, «Аўды» на высокай хуткасці выехала з бакавай дарогі і ўрэзалася ў велікагрузную фуру. Ад удару фуру аж разварнула. Ад легкавіка ж засталася куча пакарабачанага металу. На месцы загінулі 22-гадовы вадзіцель, яго равенскі-пасажыр і дзве дзючынны: адной 21 год, другой — 17. Целы іх пры дапамозе спецыяльнага інструменту выразалі з машыны супрацоўнікі МНС.

На брэсцкіх сайтах пішуць, што ўся кампанія вярталася ад сёбра, якая праводзілі ў армію, а адна з загінулых дзючат чакала дзіця і збіралася замуж...

ПАЛЯЎНІЧЫ ПАРАНІЎ ТАВАРЫША

Нашчасны выпадк азмрочыў палаванне ў Лунінецкім раёне святочным лістападаўскім днём.

Палюўнічы з Міхашэвічу нахадзіліся ў лесе недалёка ад вышэйназванага населенага пункта. Паводле папярэдняй версіі, адзін з іх прычыліўся ў курапакту, а ў тое імгненне, як ён націскаў на курок, падскокчы сабака і штурхануў стралка пад руку. У выніку ўвесь зарад шроту трапіў у сцягну таварышу палюўнічага. Чалавек дастаўлены ў балініцу.

Як паведаміў карэспандэнту газеты намеснік начальніка Брэсцкай абласной інспекцыі па ахове жывёльнага і расліннага свету Сяргей ШТЫК, гэта пятае надзвычайнае здарэнне на палыванні ў вобласці з пачатку гэтага года.

Яна СВЕТАВА.

ВІРУЛЬСЦАЕ ЗНАЁММАСКОНЧЫЛАСЯ КРАДЗЯЖОМ

Малады чалавек са сваёй дзючыннай адпачываў у адным з мінскіх начных клубаў. Разам з імі бавілі час і дзве юныя асобы, з якімі парачка пазнаёмліваўся і сацыяльных сетках. Прычым вядомыя гэтыя асобы былі толькі па псеўданімах.

Бліжэй да раніцы маладому чалавечу ад выпітага стала дрэнна. Ён выйшаў на вуліцу падыхаць свежым паветрам і на ганку страціў прытомнасць, — паведамілі ў Цэнтральным РУУС г. Мінска. — Яго дзючынна кінулася шукаць таксі. Іншыя неабякавыя наведвальнікі начнага клуба выклікалі «хуткую». Клапатліва прывеслі каля хлопца і юныя асобы... Прыехаўшыя медыкі аказалі дапамогу маладому чалавечу. Калі той апытомнеў, то заўважыў знікненне гадзінніка, дарагога тэлефона і грошай на агульную суму звыш 19 мільянаў рублёў. Праваахоўнікі хутка ўстанавілі, што маёмасць і грошы ўкрапа 19-гадовага знаёмца маладога чалавечу па сацыяльных сетках.

Сяргей РАСОЛКА.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА

Государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации» (организатор аукциона) по поручению Общества с ограниченной ответственностью «КУБОК» (продавец) проводит повторный открытый аукцион по продаже одним лотом объектов недвижимого имущества

завода по производству блоков из ячеистого бетона, расположенного на земельных участках, площадью 1,9529 га и 0,0516 га по адресу: Могилевская область, г. Осиповичи, ул. Проектируемая, 8, в составе:

ЗДАНИЙ: здание главного производственного корпуса (инв. № 714/С-18350, общ. пл. 3401,0 кв.м.), административно-хозяйственное здание (инв. № 714/С-18351, общ. пл. 852,0 кв.м.), здание весовой (инв. № 714/С-18349, общ. пл. 26,0 кв.м.), здание контрольно-пускового пункта (инв. № 714/С-18348, общ. пл. 10,0 кв.м.); **СОСУДОВ:** склад цемента (инв. № 714/С-18537, общ. пл. 71,1 кв.м.), пропарочные камеры (инв. № 714/С-18188, общ. пл. 220,0 кв.м.), открытый склад (инв. № 714/С-18190, общ. пл. 679,8 кв.м.), внутривозовские площадки, дороги (инв. № 714/С-18187, общ. пл. 4900,7 кв.м.), ограждение (инв. № 714/С-18186, общ. пл. протяженностью 363,44 м.п., высота 2,0



Мы разам — Беларусь!



Краіна моцная рэгіёнамі: г. Мінск, Савецкі раён

САМЫ ДУШЭЙНЫ РАЁН СТАЛІЦЫ



Кажуць, што раёны Мінска, як і людзі, маюць свае знешнія характэрныя асаблівасці, свой уласны, адрозны ад іншых гістарычны лёс. Мала таго, з кожным раёнам у мінчаніна заўсёды звязаны пэўныя успаміны. Напрыклад, я ўсё дзяцінства правёў у Першамайскім, вышэйшую адукацыю атрымаў у Фрунзенскім, а сваё шчасце напаткаў у Савецкім раёне. А колькі яшчэ такіх, як я, закаханых, летуценных і шчаслівых, шпацыравала і будзе шпацыраваць па сцэжках уздоўж Цыянскага вадасховішча, назіраючы за чырвона-фіялетавамі захадам сонца, якіх больш нідзе ў Мінску не бабачыць... Шмат і тых, хто любіць праехаць на пустым вечаровым тралейбусе па вуліцы Багдановіча, мінаючы кавалка прыватнай забудовы сталіцы, дзе ты адчуваеш сябе недзе далёка ад мітусні, скажам, плошчы Якуба Коласа. Многіх з жыхароў Мінска, думаю, з Савецкім раёнам звязваюць сябры, сваякі, каханьня. І хоць гэты раён знаходзіцца на поўначы сталіцы, ён цёплы і ўтульны. Ён настолькі адрозніваецца ад суседзяў, што гэта адчуваецца нават пры перасячэнні нябачнай яго мяжы: здаецца, што там жыццё больш павольнае. Можна быць, таму, што ў той бок ходзіць увесь транспарт, акрамя метро, якое дадае хуткасці, але адбірае душэўнасць.

Гістарычны факт

СПАДЧЫНА РАДЗІВІЛАЎ І ВАНЬКОВІЧАЎ

Гісторыя Савецкага раёна бярэ свой пачатак з глыбокай старажытнасці. Гэта адзін з самых старых раёнаў Мінска, і яго гісторыя складае большую частку канцэпцыі гісторыі горада. У гісторыі раёна вызначыліся чатыры гістарычныя зоны — Залатая Горка, Камароўка, Старажоўка, Пярэспа.

Да рэвалюцыі Мінск быў падзелены на пяць паліцэйскіх участкаў. Тады ў яго радзіліся некалькі слабад — Камароўка, Пярэспа, Старажоўка, Ляхука Грушаўка і іншыя. Самым апошнім, запушчаным, пятым участкам быў той, дзе знаходзілася Камароўка. Да 1812 года вёска Камароўка належала роду Радзівілаў. Аднак пасля вайны з Напалеонам Камароўка па севестры ад Радзівілаў перайшла да Ваньковічаў. З другой паловы XIX стагоддзя слабада была ўжо гарадской ускраінай і ўласнасцю памешчыка Ваньковіча. Камароўскія землі належалі яму і ў пачатку XX стагоддзя. У 1902-м Ваньковіч (ці, як яго называлі, «камароўскі павук») большую частку з 220 дзесяцін зямлі здаваў у арэнду.

Яшчэ ў XIX стагоддзі недарогія землі Камароўкі пачаў абываць рамесны люд. Вуліцы ўяўлялі сабой вартэе жалю відовішча: пасля дажджу яны ператвараліся ў суцэльнае месіва. «Праз Камароўку — паведамляў адзін з карэспандэнтаў у 1899 годзе, — штодня праходзіць да сотні вазоў і іншага, і ўсё гэта перацягваецца ледзь не ў гразі. Ноччу няма ніводнага ліхтара на ўсю Камароўку; і толькі агонь казёнай кравы асвятляе вуліцу сажні на 2—3 кругам».

Нават у 50-я гады мінулага стагоддзя тут дагэтушка былі драўляныя хат, небрукаваных вуліц, дзе-нідзе можна было сустрэць казу ці карову, якія павіліся каля драўлянага плоту. Але мала хто можа паверыць, што такое магло быць, глядзячы на сучасны горад, які зараз не сорамна паказвае любому еўрапейцу. І ўсё гэта пабудавана за 70 гадоў, а нават і за меншы тэрмін — за апошнія 20-30 гадоў. Савецкі раён стаў адной з найпрыгажэйшых частак беларускай сталіцы!

Аляксандр ПАЗНЯК:

Дзе з'явіцца новы п'яцізоркавы атэль? Чаму ў Савецкім раёне чакаюць «нарадзальнага буму»? Калі будучы здадзены пратэрмінаваныя навабуды? Аб гэтым і шмат чым іншым карэспандэнт «Звязды» распавёў кіраўніку адміністрацыі Савецкага раёна Мінска Аляксандру Рыгоравічу ПАЗНЯКУ.



— У чым асаблівасць вашага раёна ў параўнанні з іншымі раёнамі сталіцы?

— На тэрыторыі раёна знаходзіцца і буйныя прамысловыя прадпрыемствы, і ВНУ высокага ўзроўню, якія даюць высокаінтэлектуальныя кадры. А гэта прадстаўляе нам магчымасць стварыць эканоміку кластарнага тыпу, што характарызуецца пэўным цыклам — ад зараджэння ідэі да навуковага абгрунтавання, пасля якога пачынаецца вытворчасць. Наколькі я ведаю, тых ідэяў, што ёсць ва ўніверсітэтах, пакуль не ўстае запатрабаваны. І мы хочам іх разгледзець, ацаніць і сапраўды інавацыйным даць жыццё. Развіваць мы будзем тэхналагічныя ўклады найвышэйшага ўзроўню — 5-га і 6-га (6й- і нанатэхналогіі). Магунтасці цяперашніх прадпрыемстваў для гэтага можа і не хапіць. Тады мы будзем шукаць інвестараў пад канкрэтныя ідэі, каб яны гэта рэалізавалі. І будучы з'яўляцца новым прадпрыемствам. Чаму не? Тым больш што гэта будучы экалагічныя вытворчасці, якія не трэба выносіць за мяжу горада. За 75 гадоў існавання раён змяніўся да непазнавальнасці. І ён не будзе прыпыняцца ў сваім развіцці. Нягледзячы на велікі шчыльную забудову, на яго тэрыторыі працягваюць з'яўляцца сучасныя гандлёвыя і дзелавыя цэнтры, актыўна развіваецца прамысловасць і сфера паслуг.

— Як працуе эканоміка раёна? Якія прадпрыемствы і арганізацыі вы можае адзначыць?

— Эканамічнай асаблівасцю раёна з'яўляецца лідзіруючае месца ў горадзе па ўзроўню развіцця рознічнай гандлёвай сеткі і значнае перавыкананне дзяржаўных мінімальнага сацыяльнага стандарту ў галіне гандлю і бытавога абслугоўвання. Асаблівую значнасць гэта атрымае напярэдадні чэмпіянату свету па хакеі, калі горад чакае вялікага наплыву турыстаў. Лідзіруючыя пазіцыі па аб'ёме вырочкі раёна маюць арганізацыі рознічнага і аптовага гандлю. У агульным аб'ём вырочкі горада раён займае 15%, у той час як у аб'ёмах вытворчасці толькі 3,5%.

Рознічная гандлёвая сетка Савецкага раёна прадстаўлена 475 крамамі агульнай гандлёвай плошчай больш за 100 тысяч квадратных метраў (з іх 115 харчовых, 360 нехарчовых), 1 рынак, больш за 200 аб'ектаў грамадскага харчавання на 10 тысяч пасадачных месцаў і амаль паўтысячы аб'ектаў бытавога абслугоўвання. Савецкі раён — гэта яшчэ і шмат гандлёвых цэнтраў. Іх у раёне 16. І гэта не мяжа. Сёлета за 9 месяцаў у раёне адрылася 49 крам гандлёвай плошчай 2,8 тысяч квадратных метраў і 12 аб'ектаў грамадскага харчавання на 988 пасадачных месцаў. З іх 20 магазінаў і 12 рэстараны — за кошт новага будаўніцтва. Дарчы, у чэрвні адкрыўся рэстаран хуткага абслугоўвання «Лідо» на вуліцы Купляна на 650 пасадачных месцаў.

«СТУДЭНЦКІ» РАЁН

У Савецкім раёне знаходзіцца тры вышэйшыя навукальныя ўстановы, сярэд якіх найбуйнейшы ў рэспубліцы Беларусі нацыянальны тэхнічны ўніверсітэт. Створаны ў 1920 годзе на базе палітэхнічнага вучылішча, ён стаў з часам цэнтрам падрыхтоўкі інжынерных кадраў і архітэктараў. ВНУ мае статус базавай арганізацыі дзяржаў — удзельніц Садружнасці Незалежных Дзяржаў па вышэйшай тэхнічнай адукацыі.

Вядучай ВНУ ў галіне сучасных інфармацыйных тэхналогій з'яўляецца Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт інфарматыкі і радыёэлектронікі. Навуковыя школы БДУІР з'яўляюцца прызнанымі лідарамі адукацыі і сучаснай навукі ў галіне інфарматыкі і радыёэлектронікі, што дазваляе ажыццяўляць падрыхтоўку кадраў вышэйшай навуковай кваліфікацыі, пасляхова развіваць фундаментальныя і прыкладныя даследаванні.

Акадэмія Міністэрства ўнутраных спраў Рэспублікі Беларусь — адна з самых праспектыўных ВНУ ўніверсітэцкага тыпу нашай краіны. За больш чым паўвекавую гісторыю ў сценах Акадэміі МУС падрыхтаваны тысячы афіцэраў-юрыстаў.

«КОЖНЫ ПАВІНЕН АДЧУВАЦЬ СЯБЕ ГОДНЫМ ЧАЛАВЕКАМ»

ЭКАНАМІЧНАЯ АСНОВА

Жыццё Савецкага раёна пачалося 17 сакавіка 1938 года, калі Пастановай ЦВК БССР у сталіцы быў утвораны Варшавскі гарадскі раён, у 1961-м ён быў перайменаваны ў Савецкі. У ім дзіўным чынам спалучаюцца спакойная мудрасць старога горада і сучасная планіроўка новабудуўля, моц прамысловых прадпрыемстваў і маладая энергія навуковых устаноў, сівыя легенды мінулага і заўтрашні дзень.

ПРАМЫСЛОВАСЦЬ

Савецкі раён быццам валодае эліксірам маладосці. Нягледзячы на свой узрост і шчыльнасць забудовы, ён актыўна расце і абнаўляецца. Камароўскае балота (а цяпер плошча Якуба Коласа) калісьці было ўкраінскай Мінска. Зараз гэтае месца трапіла ў топ-ліст самых папулярных куткоў сталіцы. Асновай развіцця дзяржавы, гарантыі яго незалежнасці, умовы стабільнасці з'яўляецца рэальны сектар эканомікі. Ён забяспечвае матэрыяльную жыццяздольнасць грамадства, стварае умовы для развіцця чалавека і сацыяльнаму ўцэлым. Сёння прамысловы комплекс раёна — гэта больш за тры дзясяткі асноўных прадпрыемстваў. Найбольш буйнымі па-ранейшаму застаюцца ААТ «Амкадор» — кіруючая кампанія холдынга, ААТ «Мінскае вытворчае аб'яднанне вылічальнай тэхнікі», РУП «Відэаапаратура «Беларускі Дом друку» і іншыя. Прадукцыя шматлікіх прамысловых прадпрыемстваў Савецкага раёна вядомая далёка за

межамі краіны. Прывітаным кірункам развіцця прамысловасці застаецца мадэрнізацыя дзейных вытворчых. Гэта дазваляе выпускаць канкурэнтаздольныя на сусветных рынках тавары, ствараць новыя віды прадукцыі, якія забяспечваюць імпартазамішчэнне і нарошчванне экспарту, прыцягненне інвестыцый у асноўны капітал.

НАВУКА

Для Савецкага раёна характэрны высокі навукавы-вытворчы патэнцыял і статус аднаго з высокаадукаваных раёнаў. Тут функцыюе 9 навукова-даследчых і праектных інстытутаў. У тым ліку рэспубліканскае ўнітарнае прадпрыемства «Навукова-даследчы інстытут электронных вылічальных машын», якое з'яўляецца адным з вядучых прадпрыемстваў радыёэлектроннай галіны рэспублікі, ААТ «Мінскі навукова-даследчы прыборабудаўнічы інстытут», які распрацоўвае вырабы, прызначаныя для шырокага прымянення пры вымярэнні розных фізічных велічын у галінах прамысловасці, энергетыкі, на транспарце і ў іншых.

ГАНДАЛЬ

У апошні час значна змяніўся спажывецкі попыт, павялічыліся патрабаванні да культуры абслугоўвання, якасці тавараў і паслуг. Адпаведна, павялічыліся прыток пакупнікоў у арганізаваны гандлёвы сеткі. Сёння

у Савецкім раёне функцыянуе 16 гандлёвых цэнтраў і больш за 400 магазінаў. Аднак ад будняў, смачна паесці жыхары і госці сталіцы могуць ва ўтульных сучасных рэстаранах, кавярнях, барах, якіх налічваецца больш за 200. Сярод іх асабліва папулярнае карыстаецца рэстаран хуткага харчавання «Лідо».

Візітная картка Савецкага раёна — ААТ «ЦУМ-Мінск». 5 лістапада 1964 года будаўнікі ўручылі сімвалічныя залаты ключ першаму дырэктару ЦУМа Івану Іванавічу Каленніку. Сёння ЦУМ — гэта найбуйнейшае гандлёвае прадпрыемства Беларусі, дзе можна набыць тавары як для асабістага карыстання, так і для дома і сям'і.

«Мінскі Камароўскі рынак» даўно і заслужана называюць галоўным харчовым рынкам краіны. Унікальны крыты павільён, своеасаблівы па сваёй архітэктуры, пабудаваны ў 1980 годзе, займае плошчу каля 5 гектараў. Толькі агульная гандлёвая плошча рынку складае больш за 30 тысяч кв.м. Будынак такога кіталту (прычым адзіны ў Еўропе) з'яўляецца помнікам архітэктуры і горадабудаўніцтва, ахоўваецца дзяржавай. Абулоўная побач з рынкам плошча, з фантанам і скульптурамі вядомага мінскага майстра Уладзіміра Жбанова, стала неад'ёмнай часткай аблічча сталіцы. Мінчане і госці горада велімі любяць гэтае месца побач з рынкам, дзе можна адлучыць на лаўцы каля фантана і пафатаграфіраваць усю сваю сям'ю.

— А як з сацыяльным бокам? У чым заключаецца клопат раёна ў дачыненні да жыхароў?

— Прынцып любога кіраўніка павінен быць прасты: неабходна стварыць чалавеку такія ўмовы, каб яму раіцца хацелася ісці на працу, а пасля працы вяртацца дадому. Па-першае, на працоўным месцы павінен быць заключаны максімальна эфектыўны для работніка калектыўны дагавор — дадатковыя дні адпачывання, матэрыяльныя дапамогі, магчымасць наведвання культурных мерапрыемстваў. Вось праходзячы ў нас канцэрт і выступленні — важна,



Фізікультурна-аздараўленчы цэнтр «Алімп»

КУЛЬТУРА І СПОРТ

Культурным цэнтрам горада з'яўляецца Беларуская дзяржаўная філармонія, у якой працуюць заслужаныя калектывы, вядомыя далёка за межамі Беларусі: дзяржаўны ансамбль танца Беларусі, харэаграфічны ансамбль «Харошкі», дзяржаўны камерны хор, акадэмічная харавая капэла імя Р.Р. Шырмы, ансамблі «Купалінка» і «Тэасяр»», акадэмічны народны аркестр імя Жыноўчы і іншыя. А кінатэатр «Кастрычнік» — адзін з самых наведвальных у сталіцы, які падчас правядзення фестывалю «Лістапад» становіцца своеасаблівым цэнтрам кінамастацтва.

Сучасная спартыўна-аздараўленчая база і наяўнасць прафесійных кадраў дае магчымасць праводзіць спартыўныя святы для жыхароў і прадстаўнікоў усіх прадпрыемстваў раёна. Гэта больш за 272 спартыўныя збудаванні, сярод якіх фізікультурна-аздараўленчы цэнтр «Алімп», шматфункцыянальны стадыён на вуліцы Гамарніка, спартыўныя цэнтры «Атлет», «Татэм», лепшыя ў рэспубліцы спартыўныя комплексы Беларускага нацыянальнага тэхнічнага ўніверсітэта і Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта інфарматыкі і радыёэлектронікі.

каб чалавек мог іх наведваць. Трэба, каб кожны адчуваў сябе не «працоўным конікам», а годным чалавекам. Па-другое, патрэбна, каб гарадская тэрыторыя была зручнай і ўтульнай. Чалавек павінен ісці па вуліцы і не баяцца прамачыць ногі ці выплакацца ў гразь. Гэта таксама наш клопат. Як і тое, каб чалавек меў свой дом. Гэта дрэнна, што ёсць дамы са звышнорматывай здачай. Мы сітуацыю кантралюем, і праблема будзе вырашана ў найбліжэйшыя месяцы. Першы дом будзе здадзены ў лістападзе — на Лагойскім тракце, 21.

— У якім стане ўвогуле сітуацыя з жыллёвым будаўніцтвам? Ці шмат людзей мае патрэбу ў паліпшэнні жыллёвых умоў?

— Тэрыторыя нашага раёна адрозніваецца высокай шчыльнасцю забудовы і адсутнасцю свабодных пляцовак (дзе не трэба знісць індывідуальныя жыллыя дамы) для будаўніцтва новых аб'ектаў. Аднак у раёне вядзецца будаўніцтва больш за сотню розных аб'ектаў, у тым ліку 25 жылых дамоў. Усяго сёлета ўведзена ў эксплуатацыю

га тракта, вуліц Лук'яновіча — Гала — Алешава — Багдановіча, на працягу якіх — дзесяці гадоў будзе пабудавана паліклініка ў раёне вуліцы Гала і Меліяраўскага завулка. Разлічана яна будзе на прыём 850 наведвальнікаў у змену. А ў межах вуліц Усходняй — Алешава — Паліграфічнай плошча пабудавана шкولى і дзіцячыя сады.

— Тыя, хто жыве недалёка ад Лагойскага тракта, часта скардзяцца на адсутнасць добрай дарожнай развязкі на перакржаванні Лагойскага тракта і вуліцы Карбышава: там пастаянна бываюць вялікія заторы. А нядаўна, наколькі я ведаю, там сталі будаваць яшчэ і раздзяляльную паласу, якая забярэе карысць дарогі. Калі сітуацыя будзе выпраўлена і новашта будзе гэта паласа?

— Гэтая раздзяляльная паласа будзе з мэтамі змяншэння заторы па вуліцы Гамарніка (цотная) на перакржаванні з Лагойскім трактам, якія ўзнікаюць з-за транспарту, што выязджае налева з мясцовага праезду вуліцы Міранішчанка ў бок Лагойскага тракта. Раздзяляльная паласа будзе і з мэтамі павелічэння бяспекі дарожнага руху пешаходаў, якія пераходзяць вуліцу Гамарніка, бо яны вымушаны пераходзіць шэсць палос руху транспартных сродкаў.

— Якая дэмаграфічная сітуацыя? Ваш раён «маладзёжны» ці «старэе»?

— Па выніках 9 месяцаў 2013 года паказчык смертнасці насельніцтва раёна застаўся на ранейшым узроўні і склаў 10,5 на 1000 чалавек. У сваю чаргу, паказчык нарадлівасці склаў 9,6 на 1000 чалавек (нарадзілася 1149 дзяцей), што ніжэй за ўзровень аналагічнага перыяду 2012 года на 0,1. У раёне за 9 месяцаў 2013 года зарэгістравана 947 шлюбав (на 8,7% больш за адпаведны перыяд 2012 года). Гэта ж адзначае зніжэнне на 18,8% колькасці разводаў (за 9 месяцаў 2013 — 420, за 9 месяцаў 2012 — 517). А ў будучы-

ні мы чакаем «нарадзальнага буму». Бо стараем стварыць для людзей такія ўмовы, каб яны адчувалі ўпэўненасць у заўтрашнім дні. Тады нашым жыхарам не страшна будзе нарадзіць дзіця. Я ўвогуле лічу, што канчаткова мэта нашай працы — павелічэнне колькасці дзіцячых калексаў у раёне. Ад гэтага тут стаць яшчэ чатыры дзіцячыя сады.

— Ці ёсць у планах раёна рэалізацыя якіх-небудзь амбіцыйных праектаў (эканамічных, будаўнічых ці яшчэ якіх)?

— У планах раёна — рэалізацыя значнага для горада праекта па рэканструкцыі на плошчы Якуба Коласа будынка былога Паліграфкампбіната, які прадулжае будаўніцтва газасічнага

комплексу. Планаецца, што праект будзе рэалізоўваць замежнае прадпрыемства «Мінск Прынцэс Атэль», якое пабудавала атэль «Крайні Плаза». Гэта будзе п'яцізоркавы атэль у будынку (апошні, дарэчы, з'яўляецца помнікам архітэктуры), які будзе прапаноўваць шырокі спектр паслуг высокай якасці і камфорту гасцям сталіцы. У нас мала гасцініц і няма аб'ектаў такога высокага ўзроўню. Гэта дасць і штуршок для новага этапу развіцця турызму ў раёне. А яшчэ велімі хацелася б аднавіць парк Дружбы народаў. Лічу, што гэтае месца можа стаць прывабным не толькі для жыхароў раёна, але і для мінчан у цэлым.

Матэрыялы паласы падрыхтаваў Уладзіслаў КУЛЕЦКІ

СІСТЭМА АХОВЫ ЗДОР'ОУ САВЕЦКАГА РАЁНА ПРАДСТАЎЛЕНА:

О азданіцкую дзяржаўнымі ўстановамі аховы здароўя — «Гарадская клінічная інфекцыйная бальніца», «1-ы гарадскі супрацьтуберкулёзны дыспансер», «34-я цэнтральная раённая клінічная паліклініка Савецкага раёна г. Мінска», «13-я гарадская паліклініка», «30-я гарадская паліклініка», «33-я гарадская студэнцкая паліклініка», «1-я гарадская дзіцячая паліклініка», «17-я гарадская дзіцячая клінічная паліклініка», «11-я гарадская клінічная стаматалагічная паліклініка», ААТ «Медыцынская ініцыятыва», КУП «Клінічны цэнтр пластычнай хірургіі і медыцынскай касметалогіі г. Мінска»;

О двюма ведамаснымі ўстановамі — ДУ «432 ордэна Чырвонай Зоркі Галоўны ваенны клінічны медыцынскі цэнтр Узброеных Сіл Рэспублікі Беларусь», ДУ «Рэспубліканскі шпіталь МУС Рэспублікі Беларусь»;

О трыма буйнымі камерцыйнымі медыцынскімі цэнтрамі — УП «Медыцынскі цэнтр «Нардзім», ТАА «ЛАДЭ», Цэнтр рэспрадукцыйнай медыцыны»;

О смянаццую дзяржаўнымі аптэкамі і больш чым чатырма дзясяткамі камерцыйнымі;

О Цэнтрам гігіены і эпідэміялогіі Савецкага раёна г. Мінска.

Дарэчы

34-я цэнтральная раённая клінічная паліклініка — адна з першых устаноў амбулаторна-паліклінічнага тыпу, якая практычна цалкам інфарматызавана: ахоп лакальнай сеткай складае 95%, а таксама гэта першая ўстанова аховы здароўя не толькі ў Мінску, але і ў рэспубліцы, дзе ўпершыню быў усталяваны інфакікс з медыцынскім праграмным забеспячэннем. У 2011 годзе паліклініка выступіла ініцыятарам ідэі заказу талонаў у паліклініку праз інтэрнэт. Сістэма была запущана ў тым жа годзе і адразу стала карыстацца папулярнасцю сярод пацыентаў. Сведчаннем таму служыць масавая ўстаноўка гэтай сістэмы сярод усіх астатніх устаноў аховы здароўя сталіцы, а таксама ўсёй краіны. Як працяг развіцця ў гэтым кірунку, у 2012 годзе запрацавала сістэма выкліку ўрача на дом праз інтэрнэт.



Камароўскі рынак — унікальны помнік архітэктуры.

Медыцынскі цэнтр «Нардзін»: камфортныя ўмовы для захавання здароўя

Медыцынскі цэнтр «Нардзін» вось ужо 10 гадоў застаецца адной з буйнейшых у краіне прыватных медыцынскіх устаноў па ўзроўні і аб'ёме прадастаўляемых паслуг. «Нардзін» сёння — гэта высокі ўзровень абслугоўвання і камфорту, спецыялісты высокай кваліфікацыі, сучаснае медыцынскае абсталяванне еўрапейскай і японскай вытворчасці. Урачы рэгулярна знаходзяць магчымасці для наведвання профільных міжнародных канферэнцый і семінараў, дзе атрымліваюць новыя веды, якія можна пасля прымяняць на практыцы.

За 10 гадоў у «Нардзіне» склаўся калектыў аднадумцаў, які вызначаецца высокім узроўнем прафесіяналізму, любоўю да сваёй справы, творчым энтузіязмам. Усе ўрачы медыцынскага цэнтра маюць вышэйшую і першую кваліфікацыйныя катэгорыі — з іх 9 дактароў медыцынскіх навук і 14 кандыдатаў медыцынскіх навук. Гэта людзі справы, якія любяць тое, чым займаюцца. Магчыма, справа ў тым, што першапачаткова тут было вельмі моцнае і дружнае ядро, якое складалася з людзей, чыёй галоўнай задачай было аказанне максімальна эфектыўнай, высокакваліфікаванай і сучаснай медыцынскай дапамогі тым, хто мае ў ёй патрэбу. Гэта тыя, для каго клятва Гіпакрата — не пусты гук, а белы халат — сімвал чыстціні думак і перакананняў. У выніку склаўся дружны калектыў, у якім усе думаюць разам і спрачаюцца не аб сацыяльных — аб медыцынскіх праблемах.

Медыцынскі цэнтр «Нардзін» Ігар СТУПІШ: — Медыцынская навука і тэхналогіі не стаяць на месцы, і, адпаведна, павышаецца ўзровень патрабаванняў тых, хто становіцца «спажывцом» медыцынскіх паслуг. Для заваявання пазіцыі лідара калектыўнаму цэнтру «Нардзін» сёння максімальна выкарыстоўвае назапашаныя за апошнія дзесяцігоддзі сусветнай медыцына навуковы дасягненні і магчымасці найвышэйшых апаратных комплексаў, а таксама ўласныя практычны вопыт і напрацаваны патэнцыялы.

Магчымасці пастаянна пашыраюцца

Штогод у цэнтры «Нардзін» з'яўляюцца новыя формы і кірункі абслугоўвання. Зараз цэнтр працуе па больш як 50 медыцынскіх кірунках. Есць аддзяленні — лячэбна-дыягнастычнае, стаматалагічнае, рэнтгеналагічнае, аперацыйнае, а таксама фітнес-цэнтр. Штодня «Нардзін» наведваюць да 500 чалавек, прычым абсалютная іх большасць, мяркуючы па аналізе наведванняў, — нашы пастаянныя кліенты. Адміністратары ў рэгістратуры заўсёды гатовы даць правільныя арыенціры для праходжання тых ці іншых даследаванняў. Варта разумець, што вузкія спецыялісты прымаюць не штодня, а таму візіт можа адбыцца не на наступны дзень пасля запісу, але доўга чакаць таксама не давядзецца. Ультразвукавыя даследаванні самых розных відаў карыстаюцца вялікім попытам. Кожны спецыяліст, які праводзіць такое даследаванне, вядзе пэўны кірунак. Выконваем асноўныя віды ультразвукавога даследавання для дзяцей, у тым ліку ультразвук галаўнога мозгу для дзяцей да года... Сёння «Нардзін» паспяхова канкуруе з іншымі камерцыйнымі ўстановамі, якія прапануюць медпаслугі, паколькі «Нардзін» стаў брэндам, знакам якасці...



Ад тэрапеўта да педыятра

Назва лячэбна-дыягнастычнага аддзялення кажа сама за сябе. Тут можна атрымаць кансультацыю і лячэнне ў любых спецыялістаў — тэрапеўта, кардыёлага, неўролага, гастроэнтэролага, рэўматолага, эндарынолага, хірурга, артапеда, псіхатэрапеўта, лагапеда, уролага, гінеколага і інш. Педыятрыя прадстаўлена ў тым ліку дзіцячымі ўрачы-ар-

тапедамі, гінеколагамі і неўролагамі. — Нашы магчымасці ў галіне дыягностыкі — гэта ультразвукавое, рэнтгеналагічнае, функцыянальнае, эндыскапічнае і лабараторнае абследаванні, — тлумачыць загадчык лячэбна-дыягнастычнага аддзялення Міхал ДАРОШКА. — Усе асноўныя віды аналізу праводзяцца

непасрэдна ў нашай лабараторыі. Можам праводзіць звыш 180 відаў даследаванняў, у тым ліку, скажам, алергатычнае і лабараторнае. Пасцэнт атрымае кансультацыю пры гэтым кантраляюцца. Пацыент пагружаецца ў кароткачасовы сон. Як толькі ўвядзенне прэпарата спыняецца, чалавек прачынаецца. У такіх жа ўмовах праводзіцца і абследаванне кішчэчніка — каланаскапія...

кога метаду ажыццяўлення гастродуадэнаскапіі — вельмі важны момант для шэрагу пацыентаў. Урач-анэстэзіялаг уводзіць прэпарат, які вельмі хутка дзейнічае. Усе жыццёва важныя функцыі арганізма пры гэтым кантраляюцца. Пацыент пагружаецца ў кароткачасовы сон. Як толькі ўвядзенне прэпарата спыняецца, чалавек прачынаецца. У такіх жа ўмовах праводзіцца і абследаванне кішчэчніка — каланаскапія...



На медагляд — працоўным калектывам

Намеснік дырэктара медыцынскага цэнтра «Нардзін» Алена УЛАСАВА:

— Сёння з вялікай колькасцю арганізацый Мінска ў нас заключаны дамоўленасці на карпаратыўнае абслугоўванне. Мы актыўна развіваем гэты кірунак. Кіраўнікі прадпрыемстваў зацікаўлены ў захаванні здароўя сваіх работнікаў і таму адшукваюць магчымасці прадастаўлення апошнім сацпакета на праходжанне медыцынскага абслугоўвання. Звычайна такі пакет прадугледжвае пэўны пералік паслуг — за выключэннем, вядома, эстэтычнай стаматалогіі ці пластэчнай хірургіі. Тым не менш, калі нейкая неабходная паслуга не трапіла ў гэты пералік, яна можа быць аформлена на дадатковым пагадненнем.

Зараз такія магчымасці заахвочвання работнікаў доўжыць шырока выкарыстоўвацца тымі ж ІТ-кампаніямі. Арганізацыі і прадпрыемствы могуць заключыць дагавор на абслугоўванне як праз страхавую кампанію, так і напрамую з «Нардзінам». У любым выпадку з усімі страхавымі кампаніямі, якія прадастаўляюць паслугу добраахвотнага медыцынскага страхавання на тэрыторыі нашай краіны, у нас заключаны неабходны дамоўленасці. Практыка паказвае, што гэты вельмі зручна, а таму работнікі не ігнаруюць падобную магчымасць медыцынскага абслугоўвання...

З кожным годам паслугі цэнтру становяцца ўсё больш папулярнымі сярод гасцей сталіцы. Сюды часта звяртаюцца пацыенты з далёкага і блізкага замежжа. Адным з галоўных фактараў, які ўплывае на выбар замежных пацыентаў на карысць медцэнтру «Нардзін», з'яўляецца прыемнае спалучэнне кошту і якасці.

У «Нардзіне» ёсць усё для камфортнага знаходжання:

- дружалюбная атмасфера, якая пачынаецца з усмешкі адміністратара;
- высокі прафесіяналізм урачоў;
- спакойная абстаноўка ў прасторым холе і ўтульных лячэбных кабінетах, аснашчаных сучасным абсталяваннем;
- комплексны падыход да лячэння;
- увага да пацыентаў з боку ўсіх супрацоўнікаў цэнтру.



У кабінете функцыянальнай дыягностыкі. Вызначэнне функцый зноўнага дыхання праводзіць медсястра Іна МАЛОЧКА.

Трэніруйся на здароўе!

Фітнес-цэнтр «Нардзін» — гэта кампактная трэнажорная зала, зала аэробікі і SPA-комплекс, у якім прапануюцца масаж і праходзяць заняткі аквааэробікі, вельмі папулярнай сярод будучых матуль. У межах праграмы дзіцячага аздараўлення дзеці ад 4 да 8 гадоў навуваюцца плаваць у гульнівай форме. — Інструктар трэнажорнай залы дае пачаткоўцам поўную кансультацыю па магчымасцях трэніроўкі, — тлумачыць кіраўнік фітнес-цэнтру Алена КРУЧЫНІНА. — Прадугледжана і магчымасць індывідуальнай трэніроўкі пад наглядом спецыяліста. Складасць так, што для наведвальнікаў нашага фітнес-цэнтру ён стаў свайго роду клубам па інтэрэсах, — яны тут знаёмяцца, абменьваюцца меркаваннямі па дасягнутых выніках, дапамагаюць аднаму аднаму. Практыка паказвае, што як у дзіцячых, так і ў дарослых групаштаўнае працягваюцца і за сценамі «Нардзіна». Як вядома, фітнес — гэта аздараўленчая методка, якая дазваляе змяніць формы цела і вагу. Гэтая методка ўключае ў сябе фізічныя трэніроўкі і правільна падобраную дыету. І практыкаванні, і дыета падбіраюцца індывідуальна, у залежнасці ад узросту, стану здароўя, проціпаказанняў, асабістаўцы фігуры... Нашы інструктары маюць вялікі вопыт у гэтай галіне. Яны дадуць неабходныя рэкамендацыі, пракантраляюць вынік.



Сеанс прэсатэрапіі праводзіць урач-фізіятэрапеўт Любоў ІВАНОВА.

Рабіце прышчэпкі!

Лячэбна-дыягнастычнае аддзяленне прапануе і правядзенне вакцынапрафілактыкі для дзяцей і дарослых. Дзецім усе неабходныя прышчэпкі выконваюцца паводле рэкамендацый Нацыянальнага календара прышчэпак. Праводзіцца ў «Нардзіне» і вакцынацыя супраць грыпу, для чаго штогод выкарыстоўваецца якасная французская вакцина «Ваксігрып». Як толькі ў рэспубліцы былі зарэгістраваныя вакцыны супраць раку шыёйкі маткі, цэнтр адзін з першых пачаў прымяняць іх. Ужо некалькі гадоў для прафілактыкі пнеўмакокавай інфекцыі выкарыстоўваецца вакцина «Пнеўма 23». Сёлетня прапануецца яшчэ вакцина «Провенар». Яна ўводзіцца некалькі разоў, але імунітэт пасля захоўваецца ўсё жыццё. — Пнеўмакокавая інфекцыя — гэта комплекс захворванняў, якія выклікае пнеўмакок, а менавіта пнеўманія, востры сярэдні атыт, гнойны мэнінгіт, эндакардыт, плеўрыты, артрыты, — кажа намеснік загадчыка лячэбна-дыягнастычнага аддзялення Святлана КУЗЬМІНА. — Пнеўмакокавая інфекцыя з'яўляецца, як правіла, ускладненнем іншых інфекцый. Гэта, напрыклад, пнеўмакокавая пнеўманія пасля перанесенага грыпу. Або запаленне сярэдняга вуха (атыт) пасля любой віруснай інфекцыі. «Пнеўма 23» абараняе ад 23 найбольш распаўсюджаных тыпаў пнеўмакокаў. Прымяняць вакцыну можна з 2-гадовага ўзросту. Рэкамендуецца ў першую чаргу пацыентам групы рызыкі: дзецям, якія часта хварэюць, асобам ва ўзросце ад 65 гадоў, пацыентам з хранічнымі захворваннямі сардэчна-сасудзістай, дыхальнай сістэм, з цукровым дыябетам, цырозам печані, хранічнай ныркавай недастатковасцю, пацыентам з выдаленай селязёнкай і некаторымі іншымі паталогіямі...

Адрас:
220013, г. Мінск, вул. Сурганова, 47 Б.
Рэжым працы:
панядзелак-пятніца — 8.00-21.00
субота-нядзеля — 8.00-16.00
Кантактныя тэлефоны:
159 (для Мінска), (+375) 017 296-62-72.

У аперацыйным аддзяленні створаны выдатныя ўмовы для камфортнага знаходжання пацыентаў і паспяховай працы медыкаў. Гэтыя фотаздымкі знаёмяць з старэйшай аперацыйнай сестрай Ганнай ФАМІНОЙ, паказваюць адно з памяшканняў, прадстаўляюць загадчыка аддзялення Паўла ПАШУКА.



Беласнежная ўсмешка

Стаматалагічнае аддзяленне — гэта і тэрапія, і артапедыя, і аданталогія, і хірургія. Есць панарамны рэнтген. Не адзін год цэнтр прапонуе працу ў галіне імпланталогіі. Пацыенту прапануюцца на выбар адна- і двухэтапныя імпланты. Аднаэтапныя імпланты асабліва папулярныя сярод замежных пацыентаў. Стаць уладальнікам «галівудскай усмешкі» можна з дапамогай фотаадбелвання (працэдура доўжыцца 30-45 хвілін і дае эфект на 1-2 гады).



Святлана БАРЫСЕНКА, Аляксандр ФУРСАУ. Фота Яўгена ПЯСЕЦКАГА. УНП 19062015

З эстэтычнага боку

У 2010 годзе быў адкрыты сучасны хірургічны стацыянар — па вуліцы Бехцерава, 7, у сасновым лесе. Цяпер там праводзіцца аперацыі ў галіне пластэчнай эстэтычнай хірургіі, анкалогіі, атарыналарынгалогіі, практалогіі, уролагіі, флебалогіі (лазернае лячэнне варыкознай хваробы ніжніх канечнасцяў). Непасрэдна аперацыйнае аддзяленне — гэта аперацыйная з сучасным абсталяваннем і пяць камфартabelных палат. Тутэйшае размяшчэнне можна назваць хатнім. — Пластычная хірургія даволі шырока абмяркоўваецца ў грамадстве, і ў большасці выпадкаў гэтае абмеркаванне зводзіцца да таго, што падобныя хірургічныя ўмяшанні — раскоша для багатых, якія імкнуцца перамагчы старасць, — расказвае загадчык аперацыйнага аддзялення Павел ПАШУК. — Аднак такія ўяўленні вельмі адносна адлюстроўваюць усю працу спецыяліста па пластэчнай хірургіі. Неабходна разумець, што пластэчная хірургія заклікана не толькі выправіць тую частку цела, якой не задаволены пацыент, але выконвае і аднаўленчую функцыю. Іншымі словамі, выпраўляе дэфекты, у тым ліку прыроджаныя або атрыманыя ў выніку траўмаў, апёкаў, няправільнага лячэння. Эстэтычная хірургія дапамагае пазбавіцца прыроджанай лапавухасці, асіметрыі вушных ракавін, непрапарцыянальна вялікага носа, выпраўлення



Абследаванне праводзіць урач-рэнтгенолаг, загадчык аддзялення Аляксандр ГАЛУШКА.



За апаратам ультразвукавой дыягностыкі — урач Ала АНІШЧАНКА.

СТАЎКА НА ВЫПУСК І НАВАЦЫЙНАЙ ПРАДУКЦЫІ



ААТ «Прамсувязь» — вядучы беларускі распрацоўшчык і вытворца абсталявання электрасувязі — упэўнена адчувае сябе ў рынкавых умовах



Інжынер-канструктар Алена ОСІПІК і начальнік аддзела электрамеханікі СКБ Васіль СЛАБАЖАНІН.

ТАКІ Ў ЗАВОДА ХАРАКТАР

Слова намесніку дырэктара Аляксандру ЗЮСКІНУ:

— У кожнага прадпрыемства свой лёс і свой характар, свой стыль вядзення спраў і свае падыходы да вырашэння складаных пытанняў, свой дэвіз і імідж у краіне і за межой. Для мінскага ААТ «Прамсувязь» уласцівая высокая вытворчая мабільнасць, умёна арыентавацца на рынку, своєчасова адчуць яго кан'юнктуру.

Хочацца адзначыць вялікі парог надзейнасці нашага прадпрыемства, здольнасць яго калектыву супрацьстаяць новым выклікам і праблемам. Нават у неспрыяльных умовах 90-х гадоў мінулага стагоддзя заводу ўдалося выжыць, захаваць свой персанал, не размяняць сябе на дробязі — скажам, перавесці вытворчасць на выпуск нейкіх часова запатрабаваных спажывецкіх тавараў. А выжываць тады было вельмі не проста. Вось такі факт. Раней у СССР заводу, як наш «Прамсувязь», было амаль дваццаць, а пасля развалу Саюза засталася тры. Адзін з іх — у Мінску. Наш завод апынуўся ў прычынова новых умовах гаспадарання. У савецкія часы прадпрыемства не займалася распра-

сказаць наступнае. Па-першае, каб мець такіх надзейных спажывцоў, трэба вырабляць высокатэхналагічную і якасную прадукцыю. Па-другое, сёння ўжо няма канкурэнтаў дыхаюць нам у спіну. Сярод іх шмат прыватных невялікіх, але настойлівых і прабыўных, а скажаў бы, агрэсіўных прадпрыемстваў, якія завоззяць у нашу краіну танную кітайскую прадукцыю. Таму нам застаецца супрацьстаяць ім больш высокую якасць нашых вырабаў па прымальнай цене.

Сапраўды, цесныя сувязі ў нас склаўся з «Белтэлекам». Гэтае партнёрства правяраена дзесяцігоддзямі. Мы разам (вядома, кожны ў межах сваёй кампетэнцыі і сваіх магчымасцяў) працуем над выпускам новага абсталявання. Мы ўлічваем усе заўвагі і пажаданні партнёраў, імкнёмся іх хутка рэалізаваць, ліквідаваць тэхнічныя недаробкі. Абавязкова запрашаем прадстаўнікоў «Белтэлекама» на прэзентацыю кожнага нашага новага выраба для патрэб сувязі. «Белтэлекам» для нас больш чым звычайны спажывец. Мы адчуваем агульную адказнасць за стан работы сувязі ў краіне. Для «Белпошты» (таксама нашага надзейнага партнёра) распрацаваны шэраг вырабаў:

ДАРОГА БЕЗ ПРЫВАЛАЎ

Гісторыя ААТ «Прамсувязь» падобная на гісторыю большасці прадпрыемстваў Беларусі, якія ў даваенныя гады пачыналі свой



Кліматычную шафу збіраюць вопытныя слесары-зборшчыкі радыёэлектроннай апаратуры і прыборна-тэлекамунікацый Уладзімір ДАУГАДВОРАУ, Леанід МІХАЛЕВІЧ, Геннадзь ГРЫШЧАНКА.

шлях з невялікіх майстэрняў і арцеляў, а потым развіліся ў сучасныя вытворчасці, здольныя выпускаць прадукцыю на ўзроўні еўрапейскіх патрабаванняў. І гэта пры ўмове, што кваліфікаваных кадраў на першым часе катастрофічна не хапала, ды і менеджмент тагачасных кіраўнікоў быў не на вельмі высокім узроўні.

Калі 13 верасня 1931 года ў Мінску пры Беларускам упраўленні сувязі была адкрыта электрамеханічная майстэрня па рамонтна-тэлеграфнай апаратуры і тэлефонных камутатару, то ніхто тады і не мог уявіць сабе, што яе чакае цікавы і зайздросны лёс. «Прамсувязь» пачыналася з невялікай колькасці рабочых, у

Наркамата сувязі СССР. А потым была вайна...

Бурнае развіццё прамысловасці ў пасляваеннай Беларусі не магло не закрануць завод № 22. Яго вытворчасць набывае моцны імпульс. У 1966 годзе ён у Мінскі саюзны завод «Прамсувязь», а ў 1973-м перайменаваны ў Мінскі доследны завод «Прамсувязь».

Здабыты калектыву атрымліваюць усеагульнае прызнанне. У 1975—1980 гг. прадпрыемства тройчы ўзнагароджвалася дыпламам ВЦСПС і Дзяржстандарту СССР «За дасягненне найбольшых вынікаў па выпуску прадукцыі з Дзяржаўным знакам якасці». У 1978 годзе завод удзельнічаў у рабоце выставы дасягненняў народнай гаспадаркі СССР, а дакладней, быў прадстаўлены ў экспазіцыі «Вопыт працы перадавых прадпрыемстваў сувязі», быў узнагароджаны Дыпламам першай ступені ВДНГ СССР.

У структуру Міністэрства сувязі і інфарматызацыі ўжо незалежнай Рэспубліцы Беларусь Мінскае дзяржаўнае вытворчае аб'яднанне «Прамсувязь» увай-

шло 1 студзеня 1992 года, з 28 чэрвеня 2001 года яно пераўтворана ў вытворчае рэспубліканскае ўнітарнае прадпрыемства «Прамсувязь».

Указам Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 30 красавіка 2011 года ААТ «Прамсувязь» за дасягненне ў 2010 годзе найбольшых паказчыкаў у выкананні асноўных мэтавых паказчыкаў прагнозу сацыяльна-эканамічнага развіцця сярод прамысловых



Слесар-зборшчык абанентных тэрміналаў Таццяна КІР'ЯЦКАЯ.

арганізацыі прывоена першае месца з занясеннем на Рэспубліканскую дошку гонару. Па выніках за 2011 год «Прамсувязь» атрымала падзяку ад адміністрацыі Саветаў раёна Мінска за дасягненні ў выпуску інавацыйнай прадукцыі.

Прадпрыемства было ўзнагароджана дыпламам Нацыянальнай выставы Беларусі ў Рызе ў 2012 годзе. Гэта толькі асноўныя вехі вялікага шляху калектыву за больш 82-гадовы тэрмін яго дзейнасці.

СЯМЕЙНЫЯ ДЫНАСТЫІ

Паказальным фактарам эканамічнай стабільнасці прадпрыемства «Прамсувязь», атмасферы добразычлівасці, узаемадапамогі ў калектыве з'яўляецца значная колькасць сямейных дынастыяў да сярэдняга па памерах прадпрыемства з персаналам каля 300 чалавек. Прычым не тых дынастыяў, калі бацька пры-

ку Інсу і сына Аляксандра. У даччына Аляксандра Вікенцьеўвіча Чарнухі, акрамя яго самога, яшчэ жонка Галіна Вікенцьеўна, дачкі Алёна і Галіна. А васьмю ў дынастыі Панамарэнкаў (заснавальніца Валяціна Уладзіміраўна) сыны Леанід і Віктар, а яшчэ і ўнук Іван. Услед за бацькам Віктарам Васільевічам Аладзевым на завод таксама прыйшлі яго сыны Віктар і Валерый. А васьмю гэтага дынастыя можа стаць тэмай для



вялікага газетнага нарыса: у свой час справу бацькі Іларыёна Антонавіча і маці Ганны Фёдарыні Валкоўскай вырашылі працягнуць аж тры сыны: Пётр, Іван і Мікалай.

Што вабіць сюды маладых? Вядома, нармальнае зарплата, добрыя ўмовы працы, перспектывы росту, салідны сацыяльны пакет, магчымасць разам з удзелам асяроддзі ёсць такая тэхналогія аналізу эфектыўнасці выкарыстання персаналу, як кадравая дыягностыка. Адна з яе мэт — выяўленне недахопаў у выкарыстанні працоўнай сілы. Паралельна з рэструктурызацыяй вытворчасці мы правялі такую дыягностыку, па яе выніках прынялі адпаведныя захады. Прышлося павышаць канкурэнтаздольнасць сваіх вырабаў як за кошт мадэрнізацыі і рэструктурызацыі вытворчасці, так і атэмізацыі персаналу, займацца павышэннем кваліфікацыі кадраў, частку іх перавучаць, перамяшчаць на іншыя участкі і пасады. Мы, як гаворыцца, на марш стваралі сваё канструктарскае падраздзяленне, службу галоўнага тэхнолага, аддзел тэхнічнага кантролю і іншыя службы.

Нездарма кажуць, што моцны той калектыв, дзе шануюць ветэраны і адначасова клапаціцца аб маладых. І гэта зразумела. Працай ветэрану стваралася вытворчая аснова, аўтарытэт прадпрыемства ў краіне і за яе межамі. Сёння многія ветэраны на заслужаным адпачынку, але іх не забываюць. У кнізе, прысвечанай 80-годдзю заводу, змешчаны фатаграфіі тых, хто на вайне змагаўся з фашыстамі, хто потым аднаўляў і выводзіў вытворчасць на новы ўзровень. У кнізе таксама ёсць спісы тых, хто аддаў заводу больш за 50 год, адвадзена, ад 40 да 50, ад 30 да 40, ад 20 да 30 гадоў.

У сваю чаргу, маладым спецыялістам надаецца павышаная ўвага: напрыклад, пасля заканчэння навучальнай установы на працягу двух гадоў яны атрымліваюць штомесячныя даплаты. Увогуле сярэдняя зарплата на прадпрыемстве набліжаецца да пяці мільёнаў.

іне і за яе межамі. Сёння многія ветэраны на заслужаным адпачынку, але іх не забываюць. У кнізе, прысвечанай 80-годдзю заводу, змешчаны фатаграфіі тых, хто на вайне змагаўся з фашыстамі, хто потым аднаўляў і выводзіў вытворчасць на новы ўзровень. У кнізе таксама ёсць спісы тых, хто аддаў заводу больш за 50 год, адвадзена, ад 40 да 50, ад 30 да 40, ад 20 да 30 гадоў.

У сваю чаргу, маладым спецыялістам надаецца павышаная ўвага: напрыклад, пасля заканчэння навучальнай установы на працягу двух гадоў яны атрымліваюць штомесячныя даплаты. Увогуле сярэдняя зарплата на прадпрыемстве набліжаецца да пяці мільёнаў.

МАДЭРНИЗАЦЫЯ — ПАТРАБАВАННЕ ЧАСУ

Слова галоўнаму інжынеру Сяргею ПАТАПЕНКУ:

— Як і кожная сур'ёзная справа, працэс мадэрнізацыі ў нас пачаўся з заагды дакладна распрацаванага плана, разлічанага на 2012—2015 гады. У ім мы пастараліся ўлічыць усе аспекты мадэрнізацыі вытворчасці. Яе галоўная мэта — выпуск новай канкурэнтаздольнай імпартаза-



Рэгуліроўшчык Анатолій БУЛАШ аглядае гатовы да адпраўкі заказчыку лічбавы тэлевізійны перадачык.

мяшчальнай прадукцыі. Дарэчы, сёння амаль усе нашы вырабы — гэта, без пераборшвання, імпартазамашыны ў чыстым выглядзе.

Не адкрыю Амерыку, калі скажу, што мадэрнізацыя — даволі складаная і працяглая па часе справа. У першую чаргу мы заняліся мадэрнізацыяй тэхналагічных працэсаў — без гэтага нельга было разлічваць на выпуск сучасных запатрабаваных тавараў. Дапамагло нам тое, што на заводзе раней была ўкаранёна сістэма якасці стандарту ISO 9001 і сістэма аховы навакольнага асяроддзя стандарту ISO 14001.

У дзелам асяроддзі ёсць такая тэхналогія аналізу эфектыўнасці выкарыстання персаналу, як кадравая дыягностыка. Адна з яе мэт — выяўленне недахопаў у выкарыстанні працоўнай сілы. Паралельна з рэструктурызацыяй вытворчасці мы правялі такую дыягностыку, па яе выніках прынялі адпаведныя захады. Прышлося павышаць канкурэнтаздольнасць сваіх вырабаў як за кошт мадэрнізацыі і рэструктурызацыі вытворчасці, так і атэмізацыі персаналу, займацца павышэннем кваліфікацыі кадраў, частку іх перавучаць, перамяшчаць на іншыя участкі і пасады. Мы, як гаворыцца, на марш стваралі сваё канструктарскае падраздзяленне, службу галоўнага тэхнолага, аддзел тэхнічнага кантролю і іншыя службы.

Не вельмі спрыяла мадэрнізацыі тое, што частка абсталявання ў нас працавала яшчэ з савецкіх часоў. Замена яго запатрабавала вялікіх сродкаў. Але справа была таго варта. Так, два новыя высокапрадукцыйныя станкі замянілі амаль 50 працэнтаў нашага былога станочнага парку металаапрацоўкі. Выпуск тэлекамунікацыйнага абсталявання цяпер больш хуткі і якасны. Калі раней для вырабу адной металічнай скрынкі былі задзейнічаны чатыры станкі, то цяпер спраўляецца толькі адзін універсальны станок. Своечасова распрацавалі і рэалізавалі меры па энергазберажэнні, зніжэнні матэрыялаёмкасці, агульных вытворчых выдаткаў. У выніку ўдалося скараціць сотні мільёнаў рублёў.

Запланавана пераабсталяванне зборачна-мантажнай вытворчасці, што дазволіць палепшыць і якасць прадукцыі, і адмоўчы ад паслуг часткі пастаўшчыкоў. Неабходныя камплектуючыя будучы вырабляцца на месцы. Таксама мяркуецца набыць універсальнае абсталяванне для патрэб інструментальнай вытворчасці, дзе ў нас значны кадравы патэнцыял. Сёння ўсю аснастку, інструмент, формы для ліцця мы вырабляем самі, што таксама дае істотную эканомію сродкаў. У нас ужо сфарміраваны свой парк сучасных машын для ліцця карпусоў з пластыка для мадэмаў, радыёпрыёмнікаў, прыставак. Карацей кажучы, мы здолелі перааснасіць усю лінейку ліцця пластыкавых камплектуючых:

ад самых маленькіх да сярэдніх і вялікіх прамераў. Заўважу, для гэтага мы набылі эфектыўныя машыны беларускай вытворчасці, якія выпускае завод «Атлант» у Баранавічах.

Мы першымі ў краіне пачалі выпуск бесправадных тэлефонаў з гучнай сувяззю. Потым была наладжана вытворчасць пластыкавых карткаў з электронным модулем для гарадскіх тэлефонаў-аўтаматаў. Сёння выпускаем антэны GSM, тэлевізійныя антэны бытавыя тэлефоны, прыстаўкі, іншую прадукцыю, якая карыстаецца попытам у спажывцоў. Бо працаваць на склад даражэй для сябе. Таму перавага аддаецца выключна перспектывным кірункам і распрацоўкам. Напрыклад, сёння актыўна развіваецца эфірнае тэлебачанне. Для яго патрэбна на заводзе засвоілі тэлепрыстаўку, яна зараз у рамках сумеснага



У спецыяльным канструктарскім бюро прадпрыемства побач з вопытным спецыялістамі плённа працуе моладзь. Гэты фатадымак знаёміць з вядучым інжынерам-канструктарам Уладзімірам БАДРАНКОВЫМ і яго маладымі калегамі Леанідам МІРОМАН.

пilotнага праекта з «Белтэлекам» праходзіць завяршальныя выпрабаванні. Рынак гэтых вырабаў абцяе стаць запатрабаваным. Кліматычная шафа — інавацыйны прадукт, які знайшоў сваіх спажывцоў. Перспектывным абцяе стаць развіццё тэхналогіі GPON.

Як вядома, да 2015 года Беларусь павінна цалкам перайсці на лічбавы тэлебачанне і радыёвешчанне. У рамках рэалізацыі гэтага праекта завод наладзіў на праграме імпартазамашынаў выпуск тэлевізійных лічбавых радыёперадачыкаў рознай магутнасці. Вытворчыя магутнасці прадпрыемства дазваляюць вырабляць запатрабаваную прадукцыю і на знешніх рынках — у прыватнасці, у Расіі.

Быў перыяд, калі завод «Прамсувязь» працаваў толькі на ўнутраны рынак і не займаўся экспартам. Але дзякуючы мадэрнізацыі апошнім часам назіраецца ўпэўнены выхад прадпрыемства на замежныя рынкі. Экспарт у 2012 годзе ў параўнанні з 2011-м значна павялічыўся. Прадукцыя заводу ідзе ў Літву, Расію (напрыклад, у Санкт-Пецярбург, Маскву). У наступным годзе мяркуецца пачаць засваенне рынку Украіны. Пробныя пастаўкі ўжо зроблены нават у Сінгапур. Далёкае замежжа — новы кірунак для прадпрыемства.

Леанід ТУГАРЫН, Аляксандр ФУРСАЎ, Яўген ПЯСЕЦКІ (фота). УНП 100299757



Сучасны фрэзерна-апрацоўчы цэнтр з праграмным кіраваннем даручаны маладому наладчыку Аляксандру ВАРАЎКУ.

цоўкай вырабаў. Нам паступала ўжо гатовая дакументацыя і адпаведны план-задачы на іх выпуск. Пад яго мы атрымлівалі ў неабходных аб'ёмах сыравіну. У кіраўніцтва заводу галава не балела, куды прадаць прадукцыю: яе за нас цэнтралізавана размяркоўвалі. Рынак збыту быў гарантаваны на 100 працэнтаў. Такія былі ўмовы работы пры хоршкэй планавай эканоміцы. У 1990-х усё стала іншак.

Нехта можа сказаць, што ААТ «Прамсувязь» моцна пашанцавала: яно — адзінае ў Беларусі такое прадпрыемства ў галіне сувязі, у якога няма (ці мала) канкурэнтаў. У заводу пастаянны і плацежодольны спажывец: РУП «Белтэлекам» і РУП «Белпошта». На гэты конт хочацца

ад механізмаў малой механізацыі да тэрміналаў уводу ПІН-КОДА для безнаўных разлікаў з дапамогай банкаўскіх карткаў, плацежа-даведчанага тэрмінала для прадстаўлення даведчання інфармацыі і прыёму плацежоў наяўнымі грашыма ці магнітнымі карткамі.

Хочацца адзначыць, што паступова расце кола нашых спажывцоў. Адносна наядуна ў яго увайшлі будаўнічыя арганізацыі, якія набываюць валаконна-аптычнае абсталяванне для шматпавярховых жылых і адміністрацыйных будынкаў. Каб быць на ўзроўні патрабаванняў часу, мы уважліва сочым за навінкамі ў нашай галіне. З гэтай нагоды «Прамсувязь» рэгулярна ўдзель-



На высокапрадукцыйным тэрмінала-аўтаматае аичынай вытворчасці ў гэты дні вырабляюць карпусы для ультракароткахвалевых радыёпрыёмнікаў «Мэта 212».



вёў сына ў правяраны калектыв з упэўненасцю, што яго дзіця навуачаць толькі добраву. Гісторыя заводу мае шмат прыкладаў стварэння пад яго дахам сямейных дынастыяў, так бы мовіць, у поўным аб'ёме. У кнізе, выдзенай да 80-годдзя «Прамсувязі», змяшчаюцца звесткі пра 19 такіх дынастыяў. Цікава, што спіс пераважна адлюстроўвае амаль поўны састаў сям'і: маці, бацька і сын ці дачка. Ёсць дынастыі і ў больш шырокім саставе. Напрыклад, летапіс дынастыі Шараметаў уключае ў сябе галаву сям'і Уладзіміра Уладзіміравіча, яго жонку Соф'ю Кірылаўну, дач-

Прафесія на ўсё жыццё

Думай пра кар'еру сёння

Барыс ХРУСТАЛЁЎ, рэктар БНТУ, акадэмік НАН Беларусі, доктар тэхнічных навук, прафесар, член Нацыянальнага алімпійскага камітэта РБ

Беларускі нацыянальны тэхнічны ўніверсітэт — гэта ўнікальная навукова-педагагічная школа XXI стагоддзя, якая на працягу дзясяткаў гадоў дэманструе стабільную якасць адукацыйных паслуг і адначасова здольнасць да інавацыйных ідэй у адпаведнасці з сучаснымі навукова-тэхнічнымі прывілежымі і тэндэнцыямі ў грамадстве.

БНТУ з'яўляецца вядучай вышэйшай інжынерна-тэхнічнай навучальнай установай у нацыянальнай сістэме адукацыі краіны, а таксама базавай тэхнічнай ВНУ краін — удзельніц Садружнасці Незалежных Дзяржаў.

Універсітэт уключае ў сябе 16 факультэтаў; філіял БНТУ ў Салігорску; інжынерна-тэхнічны факультэт БНТУ — ТТУ (Таджыкіскі тэхнічны ўніверсітэт імя акадэміка М.С.Осімі); Міжнародны інстытут дыстанцыйнай адукацыі; 71 кафедра на вытворчасці, у тым ліку і на буйнейшых прадпрыемствах Савецкага раёна Мінска; навукова-даследчую частку, у склад якой уваходзяць 46 структурных падраздзяленняў: 7 цэнтраў і інстытутаў перападрыхтоўкі кадраў і павышэння кваліфікацыі; эксперыментальны завод «Палітэхнік»; вядучую ў сістэме вышэйшай школы краіны інавацыйную інфраструктуру — Навукова-тэхналагічны парк БНТУ «Палітэхнік»; 8 двухбаковых цэнтраў міжнароднага навукова-тэхнічнага супрацоўніцтва.

Зараз БНТУ вядзе падрыхтоўку спецыялістаў з вышэйшай адукацыяй па 89 спецыяльнасцях і забяспечвае высокакваліфікаванымі інжынернымі кадрамі практычна ўсе галіны эканомікі краіны (энергетыка і металургія — 90%, архітэктура — 80%, аўтамабіле- і трактарабудаванне — 70%,

будуаўніцтва — 65%, транспартнае машынабудаванне — 60%, горная справа — 100%). Штогод ва ўніверсітэце адкрываецца 5-7 новых спецыяльнасцяў па інавацыйных кірунках падрыхтоўкі кадраў для рэальнага сектара эканомікі.

грамах, якія праводзяць ТЭМПЭС-ТАСІС, Інфармацыйнае бюро Нямецкай службы акадэмічнага абмену (ДААД).

Універсітэт прадастаўляе ўсе ўмовы для паспяховай вучобы і самадзейнай творчасці, заняткаў спортам, актыўнага адпачынку. Для гэтага ў нас ёсць навучальныя лабараторыі, надзвычай багатая Навуковая бібліятэка, сучасная спартыўная база, санаторый-прафілакторый. У ВНУ працуюць творчыя калектывы, 6 з якіх маюць званне «народны».

Ва ўніверсітэце актыўна працуюць першачасныя арганізацыі БРСМ і першачасны прафсаюзная арганізацыя студэнтаў.

Звартаюся да будучых абітурыентаў-2014, будучых стваральнікаў моцнай і квітнеючай Рэспублікі Беларусь. Знайдзіце сваю дарогу, ажыццявіце сваю мару па загадзе душы і сэрца. Упэўнены: звязаўшы свой лёс з нашым універсітэтам, вы атрымаеце не толькі гордае званне «выпускнік БНТУ», якое выклікае павагу ў Беларусі і за яе межамі. Вы будзеце фундаментальнай вядомай, якія адпавядаюць самым перадавым сусветным дасягненням інавацыйнай тэхнічнай думкі. З гэтымі ведамі вы будзеце здольны вытрымаць любую канкурэнцыю, лабудавач сваю кар'еру як на вытворчасці, так і ў навуцы.

Да 100-годдзя БНТУ засталася не больш за 7 гадоў. Мы з аптымізмам глядзім у заўтрашні дзень і упэўнены, што будзем годна прадстаўляць вышэйшую школу Беларусі ў сусветным адукацыйным працэсе.



Таму БНТУ быў і будзе прыцягальным для моладзі як Рэспублікі Беларусь, так і краін блізка і далёкага замежжа.

Універсітэт актыўна супрацоўнічае ў галіне навукі і падрыхтоўкі кадраў са 114 замежнымі вышэйшымі тэхнічнымі навучальнымі ўстановамі 31 краіны свету. У нас навучаецца больш за 1100 замежных студэнтаў.

БНТУ адыгрывае актыўную ролю ў адукацыйных і навуковых міжнародных пра-

ектавання (CAD, CAE), інжынерна-тэхналагічныя для вытворчасці машын (CAD, CAM), інжынерна-механікі і спецыялісты па дыягнастыцы для іх эксплуатацыі і абслугоўвання; інжынеры па інтэлектуальных сістэмах і мехатроніцы для электроннага забеспячэння вытворчасці і эксплуатацыі (CAE), інжынерна-эканамісты для кіравання вытворчасцю і прамысловай лагістыкай (ERP).

Машынабудуаўніцтва галіна ў краіне развіта цудоўна і працягвае развівацца, — прадаўжае Уладзімір Бірыч. — МАЗ, МТЗ, «Амкадор»... — несумненныя лідары галіны, з якімі факультэт супрацоўнічае на працягу многіх дзесяцігоддзяў. Развіваецца і прыватны бізнес, значыць таксама патрэбны спецыялісты. Усяго адзін канкрэтны прыклад. У Мінску і Салігорску створаны прадпрыемствы, якія забяспечваюць дабываючую галіну машынамі і абсталяваннем і знялі зусім яшчэ нядуёную вастрыву праблему. Прычым робяць усё на сусветным узроўні — і праходчыя камбайны, і гідраўлічныя мацаванні. А тыя ж штахтныя стойкі — даволі складаная прадукцыя. Раней толькі куплялі, а зараз самі гатовы прадаваць, нават у Германію.

Удзень нашага прыходу на дошчы аб'яў з'явілася паведамленне: намеснік дэкана машынабудуаўніцкага факультэта Уладзімір Бірыч узнагароджаны нагрудным знакам міністэрства адукацыі «Выдатнік адукацыі». Віншuem, Уладзімір Уладзіміравіч!

Інтэграваны інтарэс студэнтаў

Машынабудуаўнічы факультэт БНТУ мае больш чым 90-гадовы вопыт і традыцыі падрыхтоўкі інжынерных і навукова-педагагічных кадраў вышэйшай кваліфікацыі ў галіне машынабудавання.

Цікава, што за гады існавання факультэта яго закончылі больш за 30 тысяч спецыялістаў. Факультэт ганарыцца сваімі выпускнікамі, сярод якіх першы намеснік прэм'ер-міністра РБ У.І. Самашка, старшыня Мінскага аблвыканкама Б.В. Батура, генеральны дырэктар «БелОМА» прафесар В.А. Бурскі, генеральны дырэктар «БелАза» (з 1991 па 2007 г.) Герой Беларусі П.Л. Марыя, былы старшыня ўрада В.Ф. Кебін і іншыя. Кіраўнікі самых вядомых айчынных машынабудуаўнічых прадпрыемстваў — гэта выпускнікі факультэта, за вельмі рэдка ім выключэннем. Дзяцей сваіх таксама накіроўваюць па ўласнай жывіцёвай сцяжыцы.

Мала ведаць, што сёння факультэт з'яўляецца галаўным навукова-адукацыйным цэнтрам краіны ў галіне праектавання, выпуску і эксплуатацыі тэхналагічных сродкаў вытворчасці. Патрэбна рэальная прадстаўляць, што за гэтым стаіць. А гэта разгалінаваная сетка вучэбных, навуковых і вытворчых лабараторый, якія маюць сучасную матэрыяльна-тэхнічную базу. Гэта высокакваліфікаваны прафесарска-выкладчыцкі калектыў, які ажыццяўляе падрыхтоўку спецыялістаў для розных галін машынабудуаўніцкага комплексу, навукова-педагагічных кадраў вышэйшай кваліфікацыі праз магiстратуру, аспірантуру і дактарантуру. І — прызначаны навуковыя школы, што вядуць свой пошук у межах найбольш актуальных для айчынага машынабудавання кірункаў.

Наш суразмоўца — намеснік дэкана машынабудуаўніцкага факультэта Уладзімір Уладзіміравіч Бірыч:

— Кажуць, што галоўны крытэрыі любой тэорыі — практыка...

— У гэтым плане мы ніколі ад зямлі не адрываліся. Практычная падрыхтоўка прысутнічае фактычна на працягу ўсіх гадоў навучання. Кожнага студэнта імкнёмся з першых месяцаў паставіць да станка. Спачатку ён праходзіць практычную падрыхтоўку ў механічных майстэрнях універсітэта, знаёміцца з працэсам апрацоўкі металу, зваркі і гэтак далей. На старшых курсах, калі ў яго з'яўляецца пэўны тэарэтычны навыкі, прапануем замацаваць іх таксама на практыцы. Пачынаючы з трэцяга курса, студэнты прыходзяць на вядучым машынабудуаўнічым прадпрыемстве краіны, дзе іх знаёмяць з самым прагрэсіўным абсталяваннем. На чацвёртым курсе практыку куріруе іншая кафедра — тэхналогіі машынабудавання, і задачы ставяцца яшчэ больш складаныя. Напрыклад, такая: што патрэбна зрабіць для ўдасканалення канкрэтнага тэхналагічнага працэсу на канкрэтнай вытворчасці?.. І апошняя практыка, самая працяглая, перадыпломная, звязана не толькі з тэмай дыплама, але і даволі часта — з укараненнем нейкіх студэнцкіх працовак.



У лабараторыі мехатронікі. На пераднім плане — старшы выкладчык Уладзімір РАМАНЕНКА.

п'ютах, займаюцца ўсім, што звязана з праграмаваннем, з нанатэхналогіямі. Але якой бы «гучнай» ні была назва той ці іншай новай дысцыпліны, без матэматыкі, без фізікі і асвятленні асноватворных прадметаў не абойдзецца. Таму патрабаванні да паспяховай па ўсіх дысцыплінах як былі высокімі, такімі і засталіся.

— Нават просты пералік асноўных спецыяльнасцяў, па якіх выдзяча падрыхтоўка, выклікае павагу...

— Гэта інжынерна-канструктары для камп'ютарнага пра-



Кафедра «Металарэзныя станкі і інструменты». Выкладчык Наталля ЖЫРКЕВІЧ знаёміць студэнтаў са стандам падшыпнікавых вузловаў вядомай фірмы «SKF».

Пераняць лепшае, каб стварыць сваё

Ад дэкана энергетычнага факультэта Сцяпана Макаравіча СІЛЮКА і загадчыка кафедры цэплавых электрычных станцый, доктара тэхнічных навук, прафесара Мікалая Барысавіча КАРНІЦКАГА мы даведліся, што даручэнне рыхтаваць кадры для Беларускай АЭС не было для БНТУ новым. Тры дзесяцігоддзі таму тут ужо рыхтавалі работнікаў для Мінскай АЭС, будуаўніцтва якой тады вялося непадалёку ад сталіцы і было спынена ў сувязі з аварыяй на ЧАЭС. Сваіх выпускнікоў тых часоў палітэх размяркоўваў па ўсім Савецкім Саюзе. Яны працуюць на Кольскай атамнай станцыі, на Смаленскай, на Ленінградскай, Растоўскай АЭС. У тым ліку на кіруючых пасадах. Некалькі з іх зараз пачалі вяртацца дадому. Скажам, на пасадку начальніка турбіннага цэха будучай АЭС прыходзілі былі выпускнікі энергафака Анатоль Ракач.

Так што вопыт вельмі. Безумоўна, калі наступіла прапанова аднавіць працэс на-

вучання па спецыяльнасці «Паратурбінныя ўстаноўкі атамных электрычных станцый», даялося яго істотна абнаўляць. Тым больш, што праз некаторы час тут пачалі рыхтаваць і спецыялістаў па аўтаматызацыі і кіраванні энергетычнымі працэсамі.

Перш за ўсё прадстаўнікі энергафака БНТУ паехалі да тых, хто рыхтуе такія кадры. Каб не атрымалася, што беларусы створаць нейкія несумяшчальныя вучэбныя планы. Пабыўшы ў Маскоўскім энергетычным інстытуце (знакамітым МЭІ), пазнаёмліся з шэрагам матэрыялаў. У Маскоўскім інжынерна-фізічным інстытуце, які зараз называецца Нацыянальным даследчым ядзерным універсітэтам і з'яўляецца галаўным — рыхтуе кадры для ўсёй Расіі. Паглядзелі, які працуюць у гэтым кірунку іншыя ВНУ, пастараліся пераняць лепшае.

— Мы апартыўна падрыхтавалі новы адукацыйны стандарт, новы тыпавы вучэбны план, новы рабочы вучэбны план,

падрыхтавалі ўсе праграмы, — раскажваюць нашы суразмоўцы. — Выкладчыкі некалькіх кафедраў самі селі за падручнікі, прайшлі перападрыхтоўку ў Обнінску — у Цэнтральным інстытуце павышэння кваліфікацыі. Выкладчыцкую частку прадметаў запрасілі спецыялістаў і навукоўцаў з акадэмічных навукова-тэхнічных прадпрыемстваў і інстытутаў у Соснах, з Сахараўскага ўніверсітэта.

Паралельна стваралі вучэбную базу — па спецыяльных дысцыплінах, і паспелі зрабіць гэта за два першыя гады, пакуль студэнты вучылі агульнаадукацыйныя прадметы. Паступова на кафедры перааснасталі ўсе лабараторыі. Падтрымала кіраўніцтва ўніверсітэта, і мы змаглі закупіць усю новую літаратуру, якую выдаюць на постсавецкай прасторы, і перш за ўсё ў Маскве.

Адначасова рыхтавалі базы для праходжання вытворчых і перадыпломнай практыкі. Што зусім не проста, бо ўсё АЭС знахо-

У навукова-даследчым цэнтры аптычных матэрыялаў і тэхналогій. Даследаваннямі і распрацоўкай умяшчальніка ультракороткіх імпульсаў заняты аспіранты Аляксандр РУДЗЯНКОЎ і Канстанцін ГАБЕЧЭНЯ.

Лабараторыя кавальчатых вымярэнняў аснашчана абсталяваннем сусветнага узроўню. Яго прадманстравала нам студэнтка Вольга АЛФЕРЧЫК.



Тры козыры дэкана Маларэвіча

З прыборабудуаўнічым факультэтам БНТУ знаёміць яго дэкан — доктар фізіка-матэматычных навук, прафесар Аляксандр МАЛЯРЭВІЧ. Дарчы, пяць гадоў запар прыборабудуаўнічы прызнаецца лепшым факультэтам БНТУ.

— У наступным годзе факультэт спэўняецца 30 гадоў. Ён быў створаны шляхам зліцця двух факультэтаў — інжынерна-фізічнага і аптыка-механічнага. За гэты час прайшлі вялікі шлях станаўлення і сталення. І калі раней навучалі студэнтаў толькі па адной спецыяльнасці — «Прыборабудаванне», то зараз іх 12, што задавальняе патрэбы практычна ўсяго прыборабудавання ў розных галінах народнай гаспадаркі.

Сярод іх ёсць класічныя інжынерныя спецыялісты — такія, як «Механічныя і электрамеханічныя прыборы і апараты». І ёсць наватарскія — назавём іх так. Перадавая і надзвычай моцна развітая зараз у нашай краіне такая спецыяльнасць, як «Аптыка-электронныя і лазерныя прыборы і сістэмы», і без усялякай пахвальбы можна сказаць, што рэспубліка тут займае «сусветныя» пазіцыі. А такая спецыяльнасць, як «Інфармацыйна-вымярэнная тэхніка» ахоплівае тое, што зараз прысутнічае ў любым прыборы. Вельмі запатрабаваная спецыяльнасць «Біятэхнічныя і медыцынскія апараты і сістэмы». Крыху раней на факультэце была яшчэ і «Спартыўная інжынерныя», але на яе базе зараз ва ўніверсітэце створаны цэлы факультэт — спартыўна-тэхнічны. Там — тры спецыяльнасці: «Праектаванне і вытворчасць спартыўнай тэхнікі», «Тэхнічнае забеспячэнне спартыўных тэхналогій», «Тэхнічнае забеспячэнне эксплуатацыі спартыўных аб'ектаў». Такого факультэта няма ні ў краінах былога Савецкага Саюза, ні ў Еўропе.

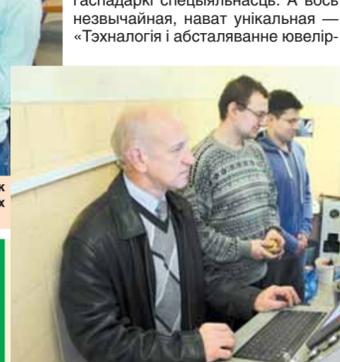
— Патлумачце, навошта спатрэбіўся цэлы факультэт?

— Гэта прыныцоўвае новае развіццё кіраўніцтва ўніверсітэта. У краіне будуецца сур'ёзныя спартыўныя комплексы, і сустрэкаюцца праблемы пры іх эксплуатацыі. Каб падтрымліваць дарогае абсталяванне ў працаздольным стане, пакуль што даводзіцца выклікаць спецыялістаў з-за мяжы.

«Тэхналогія матэрыялаў і кампанентаў электроннай тэхнікі» — таксама важная для народнай гаспадаркі спецыяльнасць. А вельмі незвычайная, нават унікальная — «Тэхналогія і абсталяванне ювелір-прыхаткаў». Гэта прычына новае развіццё кіраўніцтва ўніверсітэта. У краіне будуецца сур'ёзныя спартыўныя комплексы, і сустрэкаюцца праблемы пры іх эксплуатацыі. Каб падтрымліваць дарогае абсталяванне ў працаздольным стане, пакуль што даводзіцца выклікаць спецыялістаў з-за мяжы.

«Тэхналогія матэрыялаў і кампанентаў электроннай тэхнікі» — таксама важная для народнай гаспадаркі спецыяльнасць. А вельмі незвычайная, нават унікальная — «Тэхналогія і абсталяванне ювелір-прыхаткаў».

— Другі козыр — вельмі моцны патэнцыял выкладчыкаў. На пастаяннай аснове і па сумяшчальнасці іх працуе прыкладна 150 чалавек. У тым ліку тры члены-карактанты Нацыянальнай акадэміі навук — Сяргей Антонавіч Чыжык, Юрый Міхайлавіч Плескачэўскі і Аляксей Уладзімі-



Доктар тэхнічных навук Алег ДЗВОЙНА, аспіранты Аляксандр ГАЛІЛЕЕЎ і Васіль АКАВІТ'ЫН на ўчастку лазернай апрацоўкі. Гучыць каманда — і праз некалькі імгненняў лазерны прамень выразаў з металічнай пласціны востры кант ўніверсітэцкай сувенір.

прыхаткаў з адзнакай. У астатніх высокі сярэдні бал — была стагарадняя паспяхова. Размеркаваліся пакуль у «роднасныя» калектывы — на беларускіх электрастанцыях і адрабляць студэнтаў у Германію.

Набор 2008 года не быў вялікім — 27 чалавек. Але з 2014 года для работы на АЭС БНТУ будзе выпускаць кадры па 4 спецыяльнасцях. Варта падкрэсліць — пры падрыхтоўцы спецыялістаў Обнінска, Ульянаўска, Севастопаля, нават міль МАГАТЭ.

Першы выпуск адбыўся ў гэтым годзе, выпусцілі 25 чалавек. Ледзьве не кожны трэці



равіч Белы, а таксама каля трох дзясяткаў дактароў навук, прафесараў, і каля 80 дацэнтаў. Прыемна, што «Мінчанінам года» ў галіне навукі і адукацыі названы прафесар Уладзімір Цімафеевіч Мінчэня, які ў нас працуе. Шырока вядомыя яго распрацоўкі, у прыватнасці, па лясчэнні сасудзістых захворванняў — стэнтграфты і стэнты. Зараз рыхтуемася выпускаць іх у вытворчасці на базе палітэха. Ствараецца нават міжкафедральная лабараторыя інавацыйнага медыцынскага прыборабудавання.

Такім чынам, 70 працэнтаў выкладчыкаў маюць вучоныя ступені і званні. Гэта добры паказчык.

— Мы звярнулі ўвагу, што на факультэце працуюць адрэзу некалькі навукова-даследчых цэнтраў.



Цэнтр аптычных матэрыялаў і тэхналогій, лабараторыя паўправадніковай тэхнікі і лабараторыя аптыка-электроннага прыборабудавання. Сярод васьмі кафедраў — шэсць спецыялізаваных, і можна сказаць, што гэта самастойныя навуковыя школы. І ўзнаўляючы і накіроўваюць дзейнасць дактары навук — прафесары. Так бывае не заўсёды і не ўсюды.

Працуюць магiстратура па дзевяці спецыяльнасцях, аспірантура і дактарантура. На базе факультэта створаны два навуковыя саветы па абароне кандыдацкіх і доктарскіх дысертацый. Абараняцца можна па пяці спецыяльнасцях у галіне прыборабудавання. Так што, які бачыце, калі чалавек хоча займацца навукай, то для гэтага створаны ўсе ўмовы.

— А што гэта за цікавыя ініцыятывы нарэзаліся на факультэце — «Прафесар — 33»?

— Гэта значыць, стаць прафесарам у 33 гады. Ідэя сфармулявана на штогадовай міжнароднай студэнцкай канферэнцыі. Яна была адобрана і прынята. Некалькі нашых студэнтаў па гэтай схеме ўжо працуюць. А за апошнія два гады з пяці выпускнікоў аспірантуры трое абаранілі дысертацыі ў тэрмін. Гэта азначае, што ёсць навуковая школа і ёсць работа з маладымі.

І трое складалі паспяхова падрыхтоўку спецыялістаў — матэрыяльная база. Зразумела, што на старым абсталяванні вучыць сучаснай прафесіі складана. Таму набыццём сучаснае абсталяванне і праграмаванне забеспячэнне да яго, у тым ліку з дапамогай базавых прадпрыемстваў. А на вядучых вытворчых прадпрыемствах працуюць філіялы кафедраў, і часта заняткі, а таксама вытворчая практыка праводзяцца на базе прадпрыемстваў.

Імкнёмся супрацоўнічаць з сусветнымі лідарамі ў той ці іншай галіне. Скажам, ужо два гады супрацоўнічаем з сусветным лідарам у вытворчасці металалагічнага абсталявання «Гексанон металалагічна», з яго даччыным прадпрыемствам «Галіка». Яны прадставілі нам у карыстанне набор сучаснага металалагічнага абсталявання і дзесці рабочых месцаў — «персаналі» з арыгінальным праграмным забеспячэннем. Машына праводзіць неабходныя пастаядныя правэркі і выдае ліст з падрабязным аналізам.

Выгада ўзаемная. Бо, напрыклад, калі на прадпрыемстве ставяць на вытворчы латок нейкую прадукцыю, то мы на дагаворнай аснове можам падрыхтаваць метадолыю металалагічнага кантролю па стадыях апрацоўкі. А для нас — ёсць на чым і ёсць чаму вучыць будучы спецыялістаў.

Заняткі праводзяць і спецыялісты-практыкі. Гэта і работнікі «Пеленга», і медыкі — па спецыялізацыі «Біятэхнічныя і медыцынскія апараты і сістэмы», і інжынерна-тэхнічныя работнікі з «ЛЭМТа», з ІТМО, з прадпрыемстваў парашковай металургіі і іншых.

— Што ў апошні час з'явілася новага ў падрыхтоўцы спецыялістаў вашага профілю?

— З'явілася новая цікавая спецыяльнасць — «Мікра-і нанасістэмы тэхніка». У наступным годзе будзе першы выпуск. Яна звязана з распрацоўкай прыбораў, якія выкарыстоўваюць нанаструктураваныя датчыкі і прыставак. Адна з такіх распрацовак — прафесара Вячаслава Хацько, так званы «Электронны нос». Гэта прыставак на аснове нанаструктураваных сістэм, якое выконвае дыягностыку газавых асяроддзяў. І можа па вельмі малой колькасці малекул выяўляць прысутнасць шкідливых газаў.

Але нанатэхналогіі — паняцце даволі шырокае. Таму праблемай займаецца не толькі адпаведная кафедра. У нашым цэнтры аптычных матэрыялаў таксама вучаюцца і прымяняюць матэрыялы, якія змяшчаюць нананамерныя часцінкі. І менавіта нананамерны эффект забяспечвае такім тэрапіялам уласцівасці, якіх няма ў іншых. Гэта якраз той навуковы кірунак, якім займаюцца я — лазерная фізіка і аптычнае лазернае распрацаванне інавацыйнага матэрыялаў, якія дзюкуючы нанаяфекту дазваляюць генерываваць лазерныя імпульсы нана-і пікасекунднай працягласці.

Параўнальна нядуёна з'явілася такое паняцце, як «базавыя прадпрыемства». Гэта тое, якое заключае дагавор з БНТУ на падрыхтоўку кадраў і ўдзельнічае ў адукацыйным працэсе: прадастаўляе сваю вытворчую базу, аказвае спонсарскія паслугі і гэтак далей. Яны карыстаюцца прывілежымі пры атрыманні спецыялістаў. У нас, напрыклад, вельмі вынікава ідзе работа з «Пеленгам», штогод накіроўваем туды дзясяткі спецыялістаў.

Так што першую пазіцыю — перспектывнасць — мы гарантуемна закрываем.

— Але вы сказалі, што ў вас як мінімум тры козыры.

— Другі козыр — вельмі моцны патэнцыял выкладчыкаў. На пастаяннай аснове і па сумяшчальнасці іх працуе прыкладна 150 чалавек. У тым ліку тры члены-карактанты Нацыянальнай акадэміі навук — Сяргей Антонавіч Чыжык, Юрый Міхайлавіч Плескачэўскі і Аляксей Уладзімі-

прыхаткаў з адзнакай. У астатніх высокі сярэдні бал — была стагарадняя паспяхова. Размеркаваліся пакуль у «роднасныя» калектывы — на беларускіх электрастанцыях і адрабляць студэнтаў у Германію.

Набор 2008 года не быў вялікім — 27 чалавек. Але з 2014 года для работы на АЭС БНТУ будзе выпускаць кадры па 4 спецыяльнасцях. Варта падкрэсліць — пры падрыхтоўцы спецыялістаў Обнінска, Ульянаўска, Севастопаля, нават міль МАГАТЭ.

Першы выпуск адбыўся ў гэтым годзе, выпусцілі 25 чалавек. Ледзьве не кожны трэці



Доктар тэхнічных навук Алег ДЗВОЙНА, аспіранты Аляксандр ГАЛІЛЕЕЎ і Васіль АКАВІТ'ЫН на ўчастку лазернай апрацоўкі. Гучыць каманда — і праз некалькі імгненняў лазерны прамень выразаў з металічнай пласціны востры кант ўніверсітэцкай сувенір.

прыхаткаў з адзнакай. У астатніх высокі сярэдні бал — была стагарадняя паспяхова. Размеркаваліся пакуль у «роднасныя» калектывы — на беларускіх электрастанцыях і адрабляць студэнтаў у Германію.

Набор 2008 года не быў вялікім — 27 чалавек. Але з 2014 года для работы на АЭС БНТУ будзе выпускаць кадры па 4 спецыяльнасцях. Варта падкрэсліць — пры падрыхтоўцы спецыялістаў Обнінска, Ульянаўска, Севастопаля, нават міль МАГАТЭ.

Першы выпуск адбыўся ў гэтым годзе, выпусцілі 25 чалавек. Ледзьве не кожны трэці

Холдынг «АМКАДОР» — СПЕЦЫЯЛІЗАВАНЫЯ МАШЫНЫ ДЛЯ ЛЮБЫХ ПАТРЭБ



Адлік гісторыі адкрытага акцыянернага таварыства «Амкадор» — кіруючая кампанія холдынгу» вядзецца з 1 лютага 1927 года. Стартваў жа шлях тагачаснага заводу «Ударнік» з вырабу дзіцячых цацак ды першых на тэрыторыі СССР дзіцячых шалей. Ішоў час, і праз 25 гадоў пасля заснавання прадпрыемства было перададзена пад кіраўніцтва Міністэрства дарожнага і будаўнічага машынабудавання.

— Сёння ж наш холдынг — прызнаны лідар па вытворчасці спецыяльнай тэхнікі на тэрыторыі СНД. Ён уключаны ў Рэестр высокатэхналагічных вытворчарстваў і прадпрыемстваў, — расказвае намеснік генеральнага дырэктара — тэхнічны дырэктар кіруючай кампаніі холдынгу «Амкадор» Уладзімір ГАРБЕЛІК. — У яго састаў уваходзіць 21 прадпрыемства з Беларусі, Расіі, Казахстана, Узбекістана, Літвы... Штогод з канвеераў заводаў, з якіх складаецца холдынг, сыходзіць каля пяці тысяч адзінак тэхнікі. Вытворчасць сертыфікавана па сусветных стандартах ISO 9001-2009 і DIN EN ISO 9001-2008.

Як жа расшыфраваць назву «Амкадор»? Справа ў тым, што ў 1991 годзе было створана аднаменнае акцыянернае таварыства, у якое уваходзілі прадпрыемствы па выпуску дарожнай тэхнікі з чатырох гарадоў: Андропова, Мінска, Карасеня і Арла. Аднак неўзабаве Саветскі Саюз знік з карты свету, і прадпрыемствы сталі ўласнасцю трох дзяржаў — Беларусі, Расіі і Украіны. Тым не менш, назва «Амкадор» усё ж засталася за беларускім вытворцам.

Перада мной ляжыць каталог прадукцыі

рапрацоўкі драўніны. А вось і дзясяткі мадэляў шматфункцыянальных снегауборачных машын, якія разлічаны на працу нават у самых складаных умовах надвор'я кшталту незабыўнага сакавіцкага «Хаўсера». Разнастайныя машыны на базе трактароў «Беларус» — экскаватары-бульдозеры, экскаватары-пагрузчыкі, фреззеры-ротарныя снегачысальнікі, якія адрозніваюцца прастаю кіравання і працяглым тэрмінам эксплуатацыі. Сем мадэляў каткоў, якія служаць для ўшыльчэння глебы, дарожных асноў і прыкрыцця і адрозніваюцца адзін ад аднаго прызначэннем і масай. Машыны для распрацоўкі тарфяных радовішчаў... Ад прапанавага асартыменту разбягаюцца вочы.

Тэхніка «Амкадора» мае еўрапейскі дызайн і пастаянна мадэрнізуецца з улікам патрабаванняў сусветнага рынку. Непасрэдна для аператараў у машынах прадугледжаны максімальны зручнасць. Да таго ж цэны на спецыялізаваную тэхніку пад маркай «Амкадор» ніжэйшыя за расцэнкі, якія выстаўляюць канкурэнты холдынгу. І калі розніцы няма, то які сэнс плаціць за такі ж тавар больш?



прадпрыемстваў холдынгу. Цяжка адшукаць тутую галіну народнай гаспадаркі, дзе б не было запатрабаваны спецыяльныя машыны пад маркай «Амкадор». І гэта не дзіўна: асартымент прадукцыі налічвае звыш 90 мадэляў і ў іх мадыфікацыі. Разнастайныя пагрузчыкі — аднакаўшыя франтанальныя і ўніверсальныя, з бартавым паваротам і талескапічнай стралой, якія няма аналагаў на прасторах СНД, вілчаных... Лёсанарытоўчыя шматтаперачыя машыны — харвестары, форвардэры, цягачы тралёвчыя, лесанагрузчыкі — здольны забяспечыць усё стадыі сучаснай тэхналогіі нарыхтоўкі і пе-

Тавараправодная сетка, праз якую рэалізуецца прадукцыя «Амкадора», складаецца з 70 кампаній у Расіі, 20 арганізацый у іншых краінах СНД і 11 — у далёкім замежжы. Амаль усё яны маюць гандлёва-выставачныя плошчы тэхнікі, сервісныя цэнтры, мабільныя тэхнічныя брыгады і склады запасных частак. Усё гэта не толькі максімальна набліжае асартымент прадукцыі да пакупніка, але і забяспечвае надзейнае сервіснае абслугоўванне, у тым ліку і рамонт машын у максімальна кароткіх тэрмінах. Дарэчы, тэхніка маркі «Амкадор» адрозніваецца высокім узроўнем уніфікацыі. Гэта

Штогод у распрацоўцы ўключаны генеральнага канструктара знаходзіцца 10-12 новых мадэляў і мадыфікацый тэхнікі. Да 2020 года «Амкадор» плануе распрацаваць, вырабіць, выпрабаваць больш за 50 новых мадэляў і мадыфікацый тэхнікі і арганізаваць іх масавую вытворчасць. Іх знешні выгляд і якасць будучы цацкам адпавядаць сусветнаму ўзроўню.

Больш за тое, ужо зараз будуюцца новыя прадпрыемствы, з дапамогай якіх вытворчасць уласнай элементнай базы будзе развіта яшчэ мацней. Усё гэта агульнівае аб'ём інвестыцый у развіццё холдынгу «Амкадор» заплаваны ў памеры 800 мільёнаў долараў на пачатку! І вынікам гэтага, апроч іншага, стане істотнае скарачэнне імпартных складнік, зніжэнне матэрыялаў і энергетычных выдаткаў. Узровень зносу актыўнай часткі асноўных вытворчых сродкаў паступова знізіцца да 35%. Дзякуючы тэхнічнаму пераўзроўненню аб'ём інавацыйнай прадукцыі сёлета ўжо дасягне амаль да 30%. А экспарт у 2015 годзе перавысіць паказчык 2010 года больш чым у два разы.

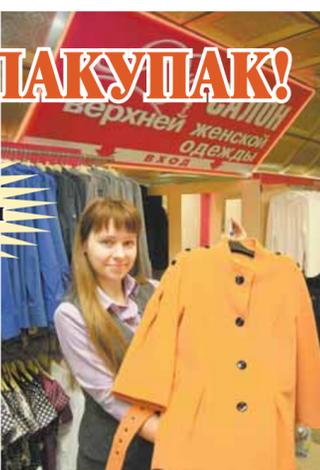
УНП 100135676



ААТ «ЦУМ МІНСК»:

ПРЫЕМНЫХ ПАКУПАК!

Асеннія і зімовыя калекцыі адзення і абутку на ўсе густы прапануе жыхарам і гасцям сталіцы «ЦУМ Мінск».



Яркія фарбы заўжды прывабліваюць пакупнікоў, — кажа намеснік загадчыка секцыі жаночага адзення Волга КОРСАК.

ВОСЕНЬ У ВЯЛІКІМ ГОРАДЗЕ

У «Салоне вопраткі» секцыі жаночага адзення, што на 4-м паверсе ўнівермага, вочы разбягаюцца ад колькасці і колеравай гамы прадстаўленых зімовых і дзімісезонных паліто і паўпаліто, плашчоў, куртак, уцепленых камізэлек. Яно і не дзіўна: за ўвагу пакупніцой саборнічаюць больш як 200 мадэляў вопраткі! Гэтай восенню моднае спалучэнне камбінаваных тканін, кантрастных колераў і нестандартных элементаў аздаблення, — дэманструе сучасныя тэндэнцыі **НАЧАЛЬНІК АДДЕЛА КАМЕРЦЫЙНАЙ СЛУЖБЫ ПА ГАНДЛІ ШВЕЙНЫМ ТАВАРАМ Алена БАНДАРЫК.**

Прыхільныя класічнага стылю знойдуць для себе мадэлі з мінімальным выкарыстаннем фурнітуры — у іх можна хадыць яшчэ на працу, так і на ўрачыстыя мерапрыемствы. Амаатаркі актыўна-

га ладу жыцця абіраюць моладзевы кірунак, у мадэлях якога выкарыстаны цікавыя аксэсуары: рамянкі, вязаныя трыкатажныя элементы, стразы, металічная фурнітура, скарочаны рукаў і г.д. Колеры класічнай лініі стрыманыя, моладзевая ж яркая: фіялетава, насычаны блакітны, аранжавы, цыялава, пунсова, зялёны.

Падобнае багацце выбару прапануе і секцыя мужчынскага адзення, што знаходзіцца на 2-м паверсе ЦУМа. У прасторнай зале так і чакаюць, каб іх прымаралі, не менш як 200 мадэляў верхняга адзення. Два асноўныя кірункі «гародскай» мужчынскай моды — бізнес-стыль і casual — патроху размываюцца і змешваюцца. Строгія касцюмы і паліто набываюць больш мяккую, разняволеную форму, на першы план выходзіць зручнасць, камфорт.

«Гэтай восенню класічная гама абутку багатая і насычаная: на піку папулярнасці металік, адценні жоўта-карычневай, чырвонай па-

НАСТРОІЦА НА СВЯТА

Секцыя «Сад, агарод» у правым крыле ЦУМа часткова ператварылася ў філіял казанчай фабрыкі Дзедэ Мароза. За шклянкім дзвярыма наведвальніку сустракаюць штучныя прыгажунькі-елкі і сосны (неўзабаве з'явіцца і жывыя дрэўцы ў кадках). Навокал — яркія і бліскучыя, музычныя і зіхатлівыя часткі самага любімага навагодняга свята: больш за 120 відаў шклянчых і пластыкавых ёлачных шарыкаў, шпатактая мішура, электрычныя прыладкі, разнастайныя цацачныя ўпрыгажэнні — звяночкі, матылькі, пацеркі, літаркі, анёлы, вянкі, «дожджыкі», зоркі, ледзяшы, а таксама арыгінальныя куфаркі, сувенірыя домікі, снэжынічкі з эфектам лазернай апрацоўкі, карнавальныя маскі і кароны... Дарэчы, усё гэтыя навагоднія тавары прадстаўлены не толькі на 3-м паверсе ўнівермага, але яшчэ і ў крамах «Камароўскі» і «Тавары для жанчын». 12 снежня для бацькоў і дзяцей ва ўнівермагу заплаваны паказ карнавальных касцюмаў, а з 24 па 30 снежня ў гандлёвых залах ЦУМа наведвальніку чакаюць вышываны ад Дзедэ Мароза і Снягоўкі!

Дарэчы, тавары з календзя і навагодняй тэматыкай можна набыць у крэдыт, аформіць «Экспрэс-растэрміноўку», якую прадстаўляюць ЗАТ «Альфа-Банк», ААТ «Еўрагандальвестбанк», ААТ «Банк Масква-Мінск», а таксама па безнаўлічнай разліку і па пластыкавых картках. Пакупніку абслугоўваюцца па дысконтных картках «Карта госяці горада Мінска» і «Карта госяці Рэспублікі Беларусь», «Падаранчая карта».



Прадавец Таццяна ЗАХАРЭВІЧ — адна з тых, хто ў перадавагодні дні гандлю самымі запатрабаванымі таварам — ёлачнымі цацкамі.

ПАЛЯВАННЕ НА РАСПРОДАЖ

Штомесяц універмаг прапануе сваім пакупнікам спалучыць прыемнае з карысным — набыць пазныя тавары са зніжкамі альбо на прывабных умовах. У лістападзе да 25% танней будучы прадавацца ў ЦУМе жаночыя швейныя вырабы магілёўскай фабрыкі «Вяснянка» і салігорскай «Калінікі», мужчынскія штаны «Ары-Класік», на 20% менш будучы каштаваць некаторыя тканіны вытворчасці «Магатэк-Сэрвіс» і «Стужка», панчошна-шкарпэткавыя вырабы марак Fiore і Marilyn, айчыныя шкургалатэрныя вырабы. Па акцыі «Суперціна» можна будзе набыць са зніжкай 20—40% асобныя мадэлі бялізны, да 50% — некаторыя мадэлі жаночых і мужчынскіх паліто, жаночай вопраткі, да 30% — пазныя парфумерна-касметычныя тавары, гаспадарчыя тавары, 20-50% — некаторыя імартныя радыётэлефоны і радыёпрыёмнікі, тэлевізарты. У лістападзе-снежні пакупніку чакаюць рэкламныя акцыі з уручэннем прызоў і падарункаў у секцыях жаночай бялізны, абутку, дыявановых вырабаў, тканін, парфумерна-касметычных і культаваараў.

Універмаг «ЦУМ Мінск» жадае ўсім прыемных пакупак!

НАШ АДРАС: універмаг «ЦУМ» — пр. Незалежнасці, 54, філіял «Тавары для жанчын» — вул. Куйбішыава, 75, філіял «Камароўскі» — вул. В. Харужай, 10. Тэлефон для даведка: 389-00-15 Афіцыйны сайт: WWW.TSUM.BY



Мінскі Камароўскі рынак: Месяц, куды хочацца вяртацца

Камунальнае гандлёвае ўнітарнае прадпрыемства «Мінскі Камароўскі рынак» г. Мінск, вул. В. Харужай, 8. www.komarovka.by УНП 100150588

Гэты гандлёвы комплекс — адзін з найстарэйшых і самых буйных не толькі ў сталіцы, але і наогул у краіне. Узяўшы пачатак з дробных гандлёвых пунктаў на ўскрайку Мінска, цяпер ён займае агульную плошчу 5,4 га і налічвае амаль 2000 гандлёвых аб'ектаў. Цэнтральны будынак стаў спецыяльнай візіткаркай Мінска, а пастаянная «жыхары» рынкавай плошчы — летуценная пані з сабакам, задумлены конь, паслужылі фатограф і паважаная гандлярка семкамі — упрыгожваюць тысячы памятных фотаздымкаў... Такі ён — Мінскі Камароўскі рынак (у народзе проста Камароўка).



Камароўскі рынак — адна з візіткарк сталіцы.

Зрэшты, і знутры Камароўка добра знаёмая большасці мінчан і гасцей сталіцы. Рупліва гаспадыні ведаюць: на крытым рынку багаты выбар мясной і малочнай, хлебабулачнай прадукцыі і бакалеі; а на адным з радкоў можна набыць малочныя прадукты з асабістых падворкаў — свежыя і, што немалаважна, правяраныя лабараторыяй ветсанэкспертызы сыр, тварог, масла і смятану. А вось разнастайныя агародніны і садавіну, ягады і грыбы пакупнікі выбіраюць у трох сектарах сезоннага рынку. Чацвёрты сектар прапануе наведнікам свежамарожаную рыбу і прэсервы, пяты прадстаўлены для рэалізацыі фірмовай прадукцыі беларускім вытворцам. Усё гэта ў фармаце фірменнага гандлю на Камароўскім прадстаўлена прадукцыя 50 айчынных вытворцаў харчавання. А калі запынуць аб'ядаюць быць доўгімі, бацькі могуць пакінуць дзіця ад 3 да 7 гадоў на вопытных выхавальніку ва ўтульным «Дзіцячым пакоі» — прычым гэтая паслуга для наведнікаў бясплатная.

«Ад самага пачатку мы працуем для людзей — для таго, каб нашым наведнікам было максімальна зручна і камфортна набыць усё прадукты харчавання ў адным месцы, — адзначае генеральны дырэктар камунальнага гандлёвага ўнітарнага прадпрыемства «Мінскі Камароўскі рынак» Мікалай Міхайлавіч ХМЯЛЬНІЦКІ. — Дый не толькі прадукты, сёння на Камароўскім рынку пакупнікам прапануецца вельмі шырокі комплекс тавараў і паслуг. Не пакідаючы рынку, можна набыць усё: ад запасных ключоў ці акуліяра да турыстычнай пучэўкі. Для падтрымання высокага статусу, даверу мінчан і гасцей горада прадпрыемства пастаянна ўдасканальваецца, мадэрнізуе гандлёвы працэс і знешняе аблічча рынку».



Сталовая «Камароўка» чакае наведнікаў і ў будні, і ў святы.

Далёка не ўсе ведаюць, што Камароўскі рынак мае ўласны комплекс грамадскага харчавання і гандлю, у які ўваходзіць сталовка і кавярня, кандытарскі цэх, а таксама ўчастак дробнаарознічнага гандлю. «Сталовая «Камароўка» нядаўна адкрылася пасля рамонта, — не без гонару заўважае кіраўнік комплексу Ірына ПЯТРОўСКАЯ, — і цяпер можа пахваліцца якім добрым сучасным абсталяваннем, так і разнастайным асартыментам. Цэны ў параўнанні з сярэднімі па горадзе невысокія, каб людзі маглі перакусіць пасля таго, як зрабілі неабходныя пакупкі, за прымальны і даступны кошт». Што немалаважна — у гэтым памяшканні не кураць і не ўжываюць алкаголь, таму сюды можна спакойна зазірнуць паабедзе з дзецьмі. Інтэр'ер сталовы таксама свежы і прывабны, зала прасторная, аздаблена двума вялікімі тэлевізійнымі экранамі, можа прыняць да 60 чалавек, дзякуючы чаму сталовую даволі часта замяняюць для правядзення банкетнаў — карпаратыўных, сямейных і іншых урачыстасцяў. Працуе сталовая «Камароўка» з 9 раніцы да 17 гадзін ва ўсе дні, акрамя панядзелка, калі рынак зачынены.

Прымае заказы на правядзенне ўрачыстасцяў і кавярня «Любавушка» на 30 пасадачных месцаў — яе яркая шылда дадалек відаць паміж цэнтральным уваходам у сезонны і крыты рынак. Працуе яна з 10 раніцы да 23 вечара штодня.

Зрэшты, больш падрабязна пра ўсе нюансы святачнага меню і афармлення заказаў ахвотным распаўсюдзіць спецыялісты комплексу грамадскага харчавання па тэлефонах (017) 290-27-86, (044) 564-58-54.

Калі ж часу на абед бракуе, наведнікі рынку ўсё адно не застануцца галоднымі — просты і сытны перакус прапануюць некалькі міні-кафэ з багатым выбарам напіткаў і гарачых піражкоў з рознай начынкай. Нездарма для шапікаў «Камароўскіх ласунакаў» практычна ніколі не бывае бязлюдна.

Смачна есці!

Далёка не ўсе ведаюць, што Камароўскі рынак мае ўласны комплекс грамадскага харчавання і гандлю, у які ўваходзіць сталовка і кавярня, кандытарскі цэх, а таксама ўчастак дробнаарознічнага гандлю. «Сталовая «Камароўка» нядаўна адкрылася пасля рамонта, — не без гонару заўважае кіраўнік комплексу Ірына ПЯТРОўСКАЯ, — і цяпер можа пахваліцца якім добрым сучасным абсталяваннем, так і разнастайным асартыментам. Цэны ў параўнанні з сярэднімі па горадзе невысокія, каб людзі маглі перакусіць пасля таго, як зрабілі неабходныя пакупкі, за прымальны і даступны кошт». Што немалаважна — у гэтым памяшканні не кураць і не ўжываюць алкаголь, таму сюды можна спакойна зазірнуць паабедзе з дзецьмі. Інтэр'ер сталовы таксама свежы і прывабны, зала прасторная, аздаблена двума вялікімі тэлевізійнымі экранамі, можа прыняць да 60 чалавек, дзякуючы чаму сталовую даволі часта замяняюць для правядзення банкетнаў — карпаратыўных, сямейных і іншых урачыстасцяў. Працуе сталовая «Камароўка» з 9 раніцы да 17 гадзін ва ўсе дні, акрамя панядзелка, калі рынак зачынены.

Прымае заказы на правядзенне ўрачыстасцяў і кавярня «Любавушка» на 30 пасадачных месцаў — яе яркая шылда дадалек відаць паміж цэнтральным уваходам у сезонны і крыты рынак. Працуе яна з 10 раніцы да 23 вечара штодня.

Зрэшты, больш падрабязна пра ўсе нюансы святачнага меню і афармлення заказаў ахвотным распаўсюдзіць спецыялісты комплексу грамадскага харчавання па тэлефонах (017) 290-27-86, (044) 564-58-54.

Калі ж часу на абед бракуе, наведнікі рынку ўсё адно не застануцца галоднымі — просты і сытны перакус прапануюць некалькі міні-кафэ з багатым выбарам напіткаў і гарачых піражкоў з рознай начынкай. Нездарма для шапікаў «Камароўскіх ласунакаў» практычна ніколі не бывае бязлюдна.



Першы этап мадэрнізацыі — новыя павільёны на сезонным рынку.

Па выпечку — з другога канца горада

Нельга абйсці ўвагай і такі «смачны» ўчастак, як кандытарскі цэх Камароўскага рынку. На пачатку свайго існавання ён вырабляў 8-12 найменняў уласнай прадукцыі, цяпер — да 80!

Дзякуючы новаму тэхналогіі ў асартыменце толькі за апошні квартал з'явіліся 12 новых найменняў выпечкі, якую раскупляюць штодня.

— Кожны дзень выпякаем каля 50 найменняў розных вырабаў: булчкі, батоны, караваі, пірожныя, пачыне і г.д. Таксама прапануем гатовае цеста — больш ніхто на рынку яго не робіць, — пералічвае Ірына Пятроўская. — Практычна ўся прадукцыя разыходзіцца, нягледзячы на вялікую канкурэнцыю ў гэтым сегменце. Некаторыя пакупнікі нават расказваюць, што прыязджаюць па нашы булкі з іншага канца горада, бо нідзе такія больш не купіць... «Такія» — гэта, напрыклад, мініяцюрныя пахія булчкі «Беспадобушкі» з макама. Яшчэ вельмі хваляць і ахвотна разбіраюць пакупнікі два новыя віды рулетак — «Камароўскія ласункі» з яблыкамі і курагой і «Асалоду» з тварога і курагой. Пажылым людзям, асабліва тым, хто пакутуе на цукровы дыябет, падабаюцца амаль не салодкія

«вуглікі» з тварога. Прыкладна трэць усёй кандытарскай прадукцыі выраблена паводле ДАСТУ, а 90% — цацкам з натуральных складнікаў, без хімічных напаяўляльнікаў. Максімальную нацэнку на сваю прадукцыю тут не робяць, улічваюць попыт і пакупніцкую здольнасць: «Хочацца, каб наведнікі вярталіся да нас зноў і зноў».



Каля прылаўкаў з вырабамі ўласнага кандытарскага цэха заўжды шмат пакупнікоў.

Матэрыялы паласы падрыхтавалі Вікторыя ЦЕЛЯШУК, Валяр'ян ШКЛЕННІК, Аляксандр ФУРСАЎ. Фота Яўгена ПЯСЕЦКАГА і з архіваў прадпрыемстваў.

